

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LA VIDA ESPIRITUAL

LETNIK XXXVIII

decemb. 1971

La beatificación del padre Kolbe

La beatificación del padre Maximiliano María Kolbe nos induce a fijar nuestra atención en una "nóta" característica de la Iglesia, la santidad, en esa línea que nos hemos prefijado de observar valores positivos y constructivos de la vida eclesial.

Evidentemente, esta visión positiva rechaza el espíritu de crítica corrosiva y el juego peligroso de la denuncia sistemática y constante de las debilidades existentes en la Iglesia respecto al compromiso evangélico, pero no por eso es unilateral y no quiere dejar de ser objetiva. Por el contrario, reconoce las deficiencias, pero sobre todo admira las virtudes y los méritos y tiende constantemente a la debida renovación, con el espíritu optimista de los hijos fieles de la Iglesia.

La Iglesia es santa porque ha sido elevada a la vida sobrenatural y asociada a una inefable comunión con Dios vivo, y por eso mismo es sacramento y fuente de gracia, es decir, "Madre de Santos". La Iglesia es la zona de luz celestial proyectada sobre el mundo, portadora de la imagen ideal de su patria de origen y de su meta de llegada.

Ante esta visión de la Iglesia, santa y santificadora, nuestros mismos defectos y de los demás nos deben servir de estímulo para ser cada día más coherentes con nuestra vocación a la santidad, para ser vigilantes y conformar nuestra vida a los imperativos del Evangelio.

La santidad de la Iglesia nos ha de llenar de felicidad y de entusiasmo, nos ha de colmar de fecundas energías morales, para vivir nuestra propia y común santificación en el seno de esta "Iglesia peregrina", de esta humanidad en camino hacia un siempre necesario y activo perfeccionamiento.

Pavlo VI

SREČEN BOŽIČ

Čez nekaj dni bova spet praznovala božične praznike. Napravila bova jaslice, poslušala in pela božične psemi, šla k polnočnici in segla v roke sorodnikom in prijateljem: „Srečen božič!“

Ali si se kdaj vprašal, kakšen smisel ima to že stoletja ponavljano voščilo?

Voščilo kajpak ni čudodelno, ne dela čudežev. Je izraz naših želja in izraz notranjega prepričanja krščanskega človeka. Čeprav niso rešeni vsi tvoji problemi, čeprav ti primanjkuje denarja, čeprav ni z zdravjem vse v redu, si vendar lahko srečen, če božič prav razumeš in doživiš.

Vse življenje se pehaš za srečo, zato skrbiš za zdravje, za denar, za blagostanje, za napredek otrok. Pa je že tako: srečuješ ljudi, ki imajo vse to, pa niso srečni.

Ob jaslicah vidiš božjega Otroka skoraj brez vsega: v zapuščenem hlevčku je povit v plenice in položen v jasli. Marija in Jožef se morda nista mogla najesti do sitega, morda ju je zeblo, pa sta bila vseeno srečna. Zakaj? Ker sta imela pod podobo nebogljenega otroka Boga.

Kristus je prišel na svet, da bi živel z nami evangeljske blagre, se pravi poti, ki vodijo k sreči. Blagor krotkim, blagor ubogim v duhu, blagor lačnim in žejnim pravice, blagor miroljubnim, blagor preganjanim zaradi pravice! Ali si poskusil to srečo?

Srečen božič! Ni to ironija, ne prazna fraza, ampak zavest, da moreva ti in jaz biti srečna, če doumeva oznanilo svete noči.

Mednarodni izseljenski kongres v Rimu

Bil je od 29. septembra do 2. oktobra 1971 v „Domus Mariae,“ via Aurelia 471 v Rimu. Letošnje leto je imel poseben pomen, ker je minilo 20 let, kar je bil odbor ustanovljen. Hkrati se je praznovala tudi 100-letnica ustanovitve nemške Rafaelverein.

Dne 29. septembra dopoldne je bilo slavnostno zborovanje, na katerem je govoril predsednik odbora James J. Norris iz USA, za njim škof msgr. Wittler iz Munstra kot predsednik nemške Rafaelove družbe, potem kard. Confalonieri, prefekt kongregacije za škofo, kamor spada Komisija za turizem in izseljenstvo. Njen predsednik je bivši nuncij msgr. Clarizio iz Santo Domingo, tajnik pa msgr. Zagon, Madžar, bivši tajnik kardinala Mindszentyja. Zborovanja se je udeležilo nekaj sto zastopnikov. Isto popoldne nas je sprejel sv. oče Pavel VI. ob dveh

popoldne v Klementinski dvorani v Vatikanu. Govoril je o potrebi in lepoti dela za izseljenstvo, posebej je omenjal trpljenje Pakistana. Po govoru smo mogli nekateri osebno pozdraviti sv. očeta. Začudil se je je, ko sem mu povedal, da sem Slovenec iz Argentine.

Študijske razprave so na kongresu trajale naslednja dva dneva. Udeleževali so se jih zastopniki izseljenskih odborov iz vsega sveta: Argentina, Avstralija, Anglija, Avstrija, Brazil, Kanada, Čile, Belgija, Holandija, Egipt, Malta, Francija, Nemčija, Irska, Italija, Japonska, Poljska, Španija, Švica, Turčija, Portugalska, Venezuela. Argentino sta v odsotnosti predsednika škofa msgr. Jorđe C. Carrerasa zastopala tajnik Hrvat p. Lino Pedišić in blagajnik msgr. Anton Orehar. Poleg teh dveh je bila po rodu iz Jugoslavije Črnogorka kot zastopnica Turčije.

Najprej je bil razgovor o socialno-pastoralnem delu za izseljence, blagajniško poročilo, poročilo zastopnikov iz posameznih držav. Posebno zanimivo je bilo poročilo Argentine o načrtu za emigracijo v državah takoimenovanega Južnega tečaja, ki obsega Argentino, Čile, Paragvaj in Bolivijo.

Zborovanja so se udeleževali tudi zastopniki Mednarodne Caritas, Združenih narodov ter medvladnega odbora za naseljevanje.

Zadnji dan je zboroval izvršni

odbor, ki vsako leto izvoli izmed sebe odbornike za novo poslovno dobo, katere potrdi potem sv. Stolica. Argentina je vedno zastopana v tem odboru kot stalna članica po predsedniku argentinskega katoliškega izseljenskega odbora.

Taka zborovanja so važna zaradi stikov, ki jih dobijo zastopniki posameznih držav med seboj in z osrednjim odborom ter predstavniki rimske kongregacije.

Msgr. Anton Orehar

Sv. oče med zastopniki Mednarodnega kat. izseljenskega oobora. Na levi Pavla VI.: James J. Norris (predsednik), na levi kard. Confalonieri. Med udeleženci msgr. Anton Orehar

MARIJA
WYNOWSKA

Oče Kolbe: junak dvajsetega stoletja

V nedeljo, 17. oktobra, je sv. oče Pavel VI. proglasil za blaženega poljskega redovnika p. Maksimilijana Kolbeja.

Slovesnosti so se udeležili tudi sinodalni očetje, veliko Poljakov in številni romarji, med njimi tudi nekaj Slovencev.

Oče Maksimilijan Kolbe je, kot znano, v nacističnem taborišču za svojega bližnjega daroval življenje.

POBEGNIL JE NEKI JETNIK

Konec julija 1941. Iz bloka št. 14, kjer je bil oče Maksimilijan, je izginil neki jetnik. Pobegnil je. Jetniki se z grozo spominjo na

besede taboriščnega poveljnika Fritscha, da bo za vsakega begunca dvajset ljudi iz njegovega bloka obsojenih, da umrejo od lakote.

Tisto noč v baraki nihče ni spal. Smrtni strah je prevzel vse te reveže, čeprav so bili navajeni na najbolj premetene muke in so si želeli smrti, da jih reši trpljenja. Da, žele si smrti, toda ne take, ki je najstrašnejša od vseh. Kdor pade pod strelom, umre vojaške smrti: tega se ti junaki ne boje. Toda biti dneve in dneve v agoniji, umirati po malem v neizrekljivih mukah, ki človeku sušijo drobno, polnijo žile z ognjem in ga silijo v neko blaznost. Že ob sami misli na to zledeni kri in jetnika prevzame neizrekljiva groza...

V taborišču pripovedujejo strahotne stvari o tem, kaj se dogaja v „bloku smrti“. Včasih ponoči odmevajo na kraju groze kriki divjih zveri. Pravijo, da tisti, ki so obsojeni, da umirajo od lakote, ne ohranijo v sebi nič človeškega in se jih boje celo njihovi ječarji... Lakoti se pridruži še žeja. Umreti od lakote, dokler človek lahko vsaj pije, ni tako strašno težko. Žeja pa je neizrekljiva muka...

Vsak se vprašuje: „Ali bom jaz...?“ Junaki odpora jokajo kakor otroci.

Nekemu mlademu fantu, ki je drhtel zraven njega, je oče Maksimilijan dejal polglasno:

„Tako te je strah, moj ubogi mali otrok? Ne boj se, smrt ni tako strašna!“

MRTVA STRAŽA V JULIJSKEM SONCU

Drugo jutro ob apelu naznani poveljnik taborišča, da ubežnika niso dobili. Izda povelje, naj se razidejo vsi bloki razen številke 14, ki mora ostati pod žarečim soncem.

Ure minevajo. Strogo je prepovedano, da bi jim dali piti. Eseevci strogo pazijo in delajo red s puškinimi kopiti. Ko udarci nič več ne zaležejo, ko so nesrečniki že popolnoma onesveščeni in neobčutljivi, jih rablji potegnejo iz vrst in jih zmečejo enega vrh drugega. Vsako uro je strašna kopica večja. Lica tistih, ki vztrajajo, so otekla od vročine, da jih ni mogoče spoznati.

Oče Maksimilijan, bolnik, nad katerim so zdravniki že tolikokrat obupali, se ne onesvesti in ne omahne. Kakor Marija pod križem tudi on vztraja stoje. Ali ni sto in stokrat ponavljal: „Z Njo zmorem vse!“ Zdaj je prišla ura, da se to dokaže in da da zgled. Pod neusmiljenim julijskim soncem hitro zori njegova odločitev. Vsemu se je odpovedal. Ali ni zdaj prišel trenutek, da si da vzeti življenje, ki ni več njegovo? Duša mu je vsa spokojna, v nji pa se nadnaravna ljubezen vzpenja v svoj vrhunec.

Ure počasi minevajo. Večerni zbor.

„Ubežnik ni najden. Deset od vas bo umrlo namesto njegega v bunkerju lakote. Prihodnjič bo obsojenih dvajset.“

Fritsch se približa prvi vrsti. Pogleda vsakega v obraz. Zdi se, da razmišlja.

Nato reče v slabi poljščini:

„Tale tukaj!“

Palitsch, njegov namestnik, je takoj napisal številko na listo obsojencev. V Osviecimu je bil človek samo številka!

Bled kakor stena stopi obsojenec iz vrste. V tišini se sliši, ka-

Oče Maksimilijan Kolbe

ko težko diha, kot da bi ječal. Fritsch nadaljuje izbiro. To ga zabava.

„Ta tukaj! Oni tam!“

Deset jih je. Deset na smrt obsojenih! Eden izmed njih zavzdihne, ko stopi iz vrste:

„Uboga moja žena in otroci! Nikdar več vas ne bom videl!“

Drugi, ki so ostali v vrstah, se oddahnejo. Kdor ni bil v koncentracijskem taborišču, ne ve, kako divje se človek oklepa življenja. In kdor si je tokrat rešil življenje, je ušel najbolj grozni smrti.

Fritschev zli duh, vodja raporta Palitsch, revskne novo povelje:

„Schuhe weg!“ (Sezujte se!)

To je bil dobro znani obred: na smrt obsojeni so šli na morišče bosí.

Klopotanje cokel, ki so jih metali na tla, se je mešalo z ihtenjem enega izmed nesrečnikov — prav tistega, ki je pravkar tožil zaradi žene in otrok.

„RAD BI UMRL NAMESTO
ENEGA IZMED OBSOJENCEV“

Tedaj pa se zgodi nekaj, česar ne bi bil nikdar nihče pričakoval. Skozi vrste osuplih tovarišev si neki kaznjenc utira pot, stopa iz vrste... Da si le upa!...

Glava mu je lahko nagnjena v stran in velike oči gledajo začudenega Fritscha naravnost v obraz.

Sliši se mrmranje, šepet, kakor

bi kipelo. Od vrste do vrste gre glas:

„Oče Maksimilijan! Oče Kolbe!“

Poveljnik taborišča zagrabi za revolver, stopi korak nazaj in zatuli:

„Stoj! Kaj pa hoče ta poljska svinja od mene?“

Oče Maksimilijan obstane čisto pred njm. Čisto miren je in skoraj smehlja se. Govori tiho, da ga slišijo samo najbližji tovariši:

„RAD BI UMRL NAMESTO
ENEGA IZMED OBSOJENCEV.“

Fritsch ga gleda otrpel od začudenja. Kar sliši, je tako visoko nad njim, da se mu zdi, da sanja. On, ki ni trpel nikakega ugovora, ki ne preklicuje svojih odločb, ki nepokorne preprosto odpravi s strelom revolverja, stoji zdaj otrpel pred tem jasnim pogledom, ki ga kroti... Zdaj zapoveduje oče Maksimilijan.

Vodja neumno vpraša:

„Zakaj pa?“

„Star sem in za nič več nisem. Moje življenje nikomur ne koristi...“

„Za koga bi rad umrl?“

„Za tega tu! Ta ima ženo in otroke!“

Oče pokaže s prstom na človeka, ki je bil malo prej potožil in zajječal. To je bil Franc Gajowniczek, narednik.

Razen najbližjih velika večina taboriščnikov ne sliši tega razgovora in ne razume nič. Ne more-

jo se pa načuditi. Prvikrat vidi-
jo, da se Fritsch pogovarja z jet-
nikom!

„KDO SI TI?“ — „KATOLIŠKI
DUHOVNIK!“

Tokrat je radovednost večja kot
krvoločnost. Fritsch bi rad razu-
me, zato vpraša:

„Kdo si ti?“

Sledil je kratek, slovesen odgo-
vor:

„Katoliški duhovnik!“

Ni rekel: redovnik, ni rekel:
frančiškan-minorit. Ni dejal, da je
član Vojske Brezmadežne, iz po-
nižnosti bi še manj priznal, da je
ustanovitelj Vojske Brezmadežne.
Rekel je: duhovnik. Duhovnik je
in umrl bo kot duhovnik, ker ima
duhovnik največjo odliko in oblast,
ki jo more imeti človek na zemlji:
gospodar je nad Gospodovim te-
lesom in krvjo in odpuščanjem.
Tisti, ki gredo v smrt, naj ne bo-
do v zadnji uri brez duhovnika.

ŽRTEV JE SPREJETA

Še nikdar v zboru ni trajal molk
tako dolgo.

Končno reče Fritsch z zamol-
klim glasom:

„Naj bo! Pojdi z njimi!“

Palitsch, pomočnik poveljnika,
je čakal na povelje s svinčnikom
v roki. Prečrtal je neko številko
in napisal drugo: 16670. Zunanja
oblika je preprosta. Ena številka
se zamenja z drugo! In vendar še

nikdar ni človek, ponižan na pre-
prosto številko količine, slavil ta-
kega zmagoslavja kvalitete!

Žareča sončna obla je bila nad
obzorjem in vse nebo je žarelo kot
velikanska monštranca. Še nikoli,
pravijo priče, ni bilo lepšega son-
čnega zahoda. Oče Maksimilijan je
odhajal, da opravi svojo zadnjo
daritev. Bogoslužna barva za praz-
nike mučencev je rdeča!

Nova zapoved:

„Marsch!“ (Naprej!)

Obsojenci, bosí, v sami srajci,
so zavili v blok smrti. Vse oči so
jih spremljale. Oče Maksimilijan
je šel zadnji — kakor pastir za
svojo čredo... Glavo je imel lah-
no nagnjeno, v srcu je nosil ne-
besa.

„USAHNILI BOSTE KAKOR TULIPANI!“

Radovednim potnikom vodnik v
Osviečimu vedno pokaže „blok
smrti“, kjer je na tisoče žrtev
umiralo v agoniji neizrekljivega
mučenja. V podzemlju so „bun-
kerji lakote“. To so temne in vlaž-
ne celice, večinoma brez oken. Ko
so obsojenci iz bloka štirinajst
v tisti avgustovski noči prispeli
sem, je več kakor dvajset kaznjen-
cev umiralo v sosednjih celicah.
Debeli zidovi niso mogli zadržati
njihovih krikov, tožb in vpitja.
Ukazali so jim, naj se slečejo.
Prevzeti od strahu so ubogali ka-
kor avtomati. Samo oče Maksimi-
lijan je tedaj pomislil, da je Kri-

stus umiral na križu gol. Ubogal je popolnoma zavestno in iz polne ljubezni.

Zadnje ponižanje! Krvniki bi jih radi zlomili, preden jih na najstrašnejši način usmrte. Z ubogimi progastimi cunjami, ki so mnoge prepojene s krvjo, bi jim odnesli zadnje, kar jim je ostalo od človeškega dostojanstva. To pot so se pa uračunali! Uboga čreda, ki so jo z udarci kopita gnali v bunker brez okna, brez zraka, brez ležišča, ta čreda umirajočih ni bila brez pastirja! Duhovnik je bil z njimi, ne samo, da z njimi umre, ampak da jim pomaga umreti.

Nad črnim prepadom, polnim ječanja, so se zaprla težka vrata. Odslej obsojenci ne dobe ne jedi ne pijače. Eden ječarjev jim reže se pravi: „Ihr werdet eingehen wie Tulpen!“ (Nemški pregovor: Usahnili boste kakor tulpani!)

Kaj hitro so se prepričali, da se je tokrat nekaj spremenilo. Do tega dne so bunkerji lakote, ta pekel v miniaturo, odmevali od krikov obsojencev. Samo smrt jih je polagoma umirila. Nekoliko ur nato, ko so se zaprla strašna vrata, so vsaj prve dni obsojenci od ubupa noreli.

„KAJ TAKEGA ŠE NISMO NIKDAR VIDELI!“

Kakšen čudež! Tokrat obsojenci niso kričali ne preklinjali — ampak peli! Iz sosednjih prostorov, kjer se je slišal prej krik in vik, so se pridružili šibki glasovi petja. Kraj umiranja se je spreminjal v mrtvaško kapelo in iz celic so odmevale pesmi in molitve.

Krvniki so se prepadeno spogledovali in govorili:

„So was haben wir noch nie gesehen!“ („Kaj takega nismo še nikdar videli!“)

Podzemski prostori so se spreminili v cerkev. Vsak dan so bili glasovi šibkejši. Malo podatkov imamo, kaj se je dogajalo notri. Dragoceno je pričevanje jetnika Borgowieca, ki je opravljal službo grobarja. (Esesovci si niso nikdar upali stopiti v okuženi zrak jam, ki se niso nikdar zračile in niso imele kanalov.) Prinašamo nekoliko njegovih navedb. Prihajal je vsako jutro, da je odnašal trupla in našel je očeta Maksimilijana, ki je sredi celice glasno molil kleče ali stoje, „ko so vsi drugi ležali kakor mrliči.“ Esesovci so stali pri vratih in ga nadzirali, da ni govoril z obsojenci. V tej izjavi beremo: „Prve dni so bili tako zatopljeni v molitev, da niso slišali, ko so se odprla vrata in so se zdrznili šele tedaj, ko so se esesovci zadržli nanje. Potem so nekateri pristopili in prosili za

malo vode. Oče Maksimilijan je bil miren, ni prosil za nič in svoje krvnike je gledal „zelo vedro“. Ko niso več prenesli njegovega pogleda, so kričali: „Obrni se proč, ne glej nas tako!“

Ko so odhajali, so govorili med seboj:

„Nikdar še nismo videli človeka, kakor je ta!“

DAN PRED MARIJINIM VNEBOVZETJEM: ROJSTNI DAN OČETA MAKSIMILIJANA

Dnevi so minevali. Zvečer pred Marijinim vnebovzetjem so bili v bunkerju le še štirje, od katerih pa je bil samo oče Maksimilijan popolnoma pri zavesti. Ni več stal ali klečal. Sedel je. Svojo malo čredo je odpuščal posamezno, drugega za drugim. Trije zadnji, ki so ležali nezavestni na tleh, so bili pripravljeni, da stopijo pred Boga. Dobri pastir je dovršil svoje delo. Imel je pravico do počitka. Zdaj šele je smel umreti!

V trenutku, ko so vstopili krvniki, da ga usmrte, je ležal oče Maksimilijan na tleh in molil. Ko je videl brizgalko za injekcijo, je sam stegnil izušeno roko za smrtonosni vbod. Borgowiec tega ni več zdržal in je — zbežal.

Kmalu je zopet dobil nalogo, da „očisti“ podzemni prostor. Ko je vstopil, je našel očeta Maksimilijana, kako je še vedno sedel, z glavo nagnjeno na stran, s široko odprtimi očmi, uprtimi v neko t-

kakor v ekstazi, z jasnimi in vedrim obrazom.

Druga trupla so bila umazana in obrazi so imeli obupne poteze, „njegovo telo pa je bilo čisto in kakor s svetlobo obdano. Nikdar ne bom pozabil, kako je to delovalo name,“ zaključuje Borgowiec.

Ko so tovariši izvedeli, da je oče Maksimilijan umrl, so žalovali za njim kakor za pravim očetom. Zaman so si prizadevali, da bi vsaj njegovo truplo rešili pred neizprosnim zakonom. Sežgali so ga kakor toliko drugih, kakor vsa druga trupla, v enem izmed krematorijev, ki so se kadili noč in dan.

Zvesta Devica je prišla ponj za svoj najlepši dan, ko se je vsa Cerkev pripravljala, da čim lepše obhaja njen praznik.

JUBILEJNO LETO NA POLJSKEM

Letos poteče 900 let, ko je poljski kralj Boleslav umoril krakovskega škofa sv. Stanislava, ker mu je k njegovemu grešnemu in pohujšljivemu življenju rekel: „Ni dovoljeno!“ Kardinal in krakovski nadškof Wojtyła je pozval poljsko ljudstvo, zlasti pa vernike v nadškofiji Krakov, da slovesno proslavijo to obletnico mučeniške smrti sv. Stanislava, ki je zaščitnik poljske dežele.

Kardinal Mindszenty na svobodi

Kardinal Jožef Mindszenty je 28. septembra na podlagi posebnega dogovora med Svetim sedežem in vlado ogrske ljudske republike zapustil ogrsko ozemlje in odšel v Rim.

Po znanih dogodkih na Ogrskem je kardinal Mindszenty 4. novembra 1956 pribežal na sedež diplomatskega zastopstva Združenih držav v Budimpešti in tam živel do svojega odhoda. Februarja 1949 je ogrsko sodišče obsodilo kardinala Mindszentyja na dosmrtno ječo. Prenašal jo je do znanih dogodkov leta 1956. Vendar tudi ječa ni prav nič omajala njegove zvestobe do Cerkve, ki mu je 3. oktobra 1949 podelila kardinalska čast. Podelil mu jo je papež Pij

XII., ki ga je v konzistoriju decembra istega leta imenoval za kardinala.

Sveti sedež v Rimu je vedno zelo spoštoval odločitev kardinala Mindszentyja, ki ni hotel zapustiti svojega pribežališča, četudi bi nekaj let pozneje to mogel storiti. Ni se mogel in tudi ni hotel ločiti od dežele, na katero so ga vezale tako svete in globoke vezi. To kardinalovo odločitev je Sveti sedež spoštoval tudi tedaj, ko se je pogajal z vlado ogrske ljudske republike.

Toda nenavadno, samotno, omejeno življenje kardinala Mindszentyja je budilo vedno večjo pozornost svetega očeta. Z veliko bridkostjo in z veliko skrbjo je opazoval, kako kardinalovo življenje zaradi starosti in osamelosti vedno bolj hira in se izčrpava. Čeprav žrtve in krivice pogumno in vedro prenaša, so vendar zanj toliko težje, kolikor bolj trka na duri njegovega življenja starost. Starosti se kaj lahko pridruži tudi bolezen. Tedaj bo kardinal potreboval postrežbe, ki bi je mu sedež diplomatskega zastopstva Združenih držav prav gotovo ne mogel dati.

Zato je papež Pavel VI. smatral za svojo dolžnost, da se zanima za izredno trpljenje kardinala Mindszentyja in poskrbi za življenje tako vnetega, zvestega in uglednega cerkvenega pastirja. Ker je kardinal, je član cerkvenega zbora. Zato je še bolj kot drugi povezan s papežem. Sveti oče je

s srcem, polnim iskrene očetovske ljubezni, dosegel, da bo kardinal Mindszenty po tolikih in tako trdih preskušnjah imel lažje in bolj mirno življenje. Ponudil je kardinalu rešitev, ki jo je ponižno in velikodušno sprejel.

Vemo, da bi kardinal Mindszenty raje živel med svojim ljudstvom, četudi bi moral biti še naprej zaprt v ječi ali samevati na sedežu tujega poslaništva tako, kakor je doslej. Vendar ko je dobil povabilo svetega očeta, je po treznem premisleku napisal nekaj besed, ki sijajno dokazujejo, kako je mislil o Cerkvi in o Svetem sedežu tedaj, ko je moral sprejeti morda največjo žrtev v svojem življenju.

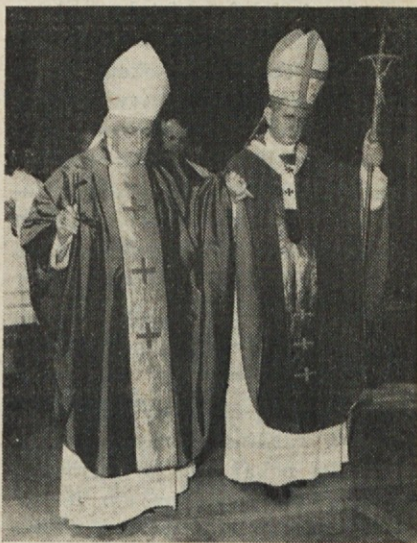
„Ko v globoki zavesti svoje odgovornosti premišlujem dolžnosti škofovske in kardinalske službe, sem se odločil, da v dokaz svoje brezmejne ljubezni do Cerkve zapustim sedež diplomatskega zastopstva Združenih držav. Srčno sem želel poslednji del svojega življenja preživeti na Ogrskem, med ljudstvom, ki ga tako ljubim, ne da bi se brigal za zunanje zadeve svojega življenja. Vendar če je to zaradi zagrizenih nasprotovanj proti meni ali zaradi višjih koristi Cerkve nemogoče, bom sprejel ta morda najtežji križ svojega življenja. Pripravljen sem reči: Z Bogom, moja ljuba domovina! V izgnanstvu bom nadaljeval življenje molitve in pokore. Pred noge svetega očeta ponižno polagam to žrtev, ker sem prepričan, da

tudi največja žrtev, ki se more zahtevati od osebe, postane majhna, kadar gre za božjo čast in za blagor Cerkve.“

Te besede jasno dokazujejo, kako težka je bila za kardinala Mindszentyja odločitev, da zapusti svojo domovino in odkrivajo izredno veličino njegovega duha.

Kardinal Mindszenty v Vatikanu

Kardinal Jožef Mindszenty je prišel 28. septembra, nekaj minut pred četrto uro popoldne v Vatikan, kjer ga je sprejel sveti oče po petindvajstih letih njegove neprostoVOLjne odsotnosti. Zadnjičkrat je bil v Rimu, ko je sprejel kardinalske čast.

Kardinal Mindszenty in Pavel VI.

Kardinal Mindszenty je po dogovoru med Svetim sedežem in Ogrsko ljudsko republiko zapustil domačo ogrsko zemljo 27. septembra zjutraj. Na Dunaj je prišel z avtomobilom opoldne v spremstvu apostolskega nuncija (msgr. Opilio Rossi), člana Odbora za javne cerkvene zadeve (msgr. Giovanni Cheli) in tajnika Papeškega izseljenskega in turističnega odbora (msgr. Giuseppe Zagon).

Na letališču avstrijskega glavnega mesta ga je pričakoval msgr. Casaroli, tajnik odbora za javne cerkvene zadeve. Sporočil mu je prve pozdrave svetega očeta in ga z drugimi prelati spremljal na letalu „Alitalia“ v Rim.

Nekaj minut pred tretjo uro popoldne je letalo pristalo na letališču „Leonardo da Vinci“. Pri izhodu iz letala je visokega gosta pozdravil kardinal državni tajnik. Ko je kardinal stopil na zemljo, je dal manjši skupini pred letalom zbranih ljudi svoj blagoslov. Potem se je s kardinalom Villotom z avtomobilom, ki ga je čakal blizu letala, odpeljal v Vatikan.

Tam ga je pri vratih „Stolpa svetega Janeza“ čakal papež z namestnikom državnega tajništva, msgr. Benellijem. Sveti oče je izgnanega kardinala pristrčno objel, se z njim nekaj časa prijazno pogovarjal, na koncu pa mu je dal svoj prstan in naprsni križ. Nato je papež odšel v apostolsko palačo, kardinal Mindszenty pa na stano-

vanje, ki so mu ga določili za bivanje v Rimu.

Pričevanje kardinala Mindszentyja

Zjutraj, 30. septembra, je bila v Sikstinski kapeli za začetek škofovske sinode sveta maša. Imel jo je papež Pavel VI. Med njo je govoril, da je na sinodi zastopana in duhovno navzoča vsa katoliška Cerkev. Naslednji del svojega govanljiva vesoljna pričujočnost kard. Mindszentyja. Govoril je:

„...da bi bila še bolj vidna in ganljiva vesoljna pričujočnost (Cerkve), je med nami naš spoštovani brat, gospod kardinal Jožef Mindszenty, nadškof esztergomski z Ogrske, ki je v teh dneh po tolikih letih neprostoVOLjne odsotnosti prišel v Rim. Zdaj je naš preljubi gost, ki se je danes pridružil tej naši verski slovesnosti kot častitljiva priča tisočle'ne edinosti madžarske Cerkve s tem Apostolskim sedežem. Ta sedež je znamenje duhovne zveze, ki nas vse vedno združuje z brati, ki ne morejo imeti rednih stikov z drugimi brati in z nami (s papežem). Zgled je tudi neustrašene trdnosti v veri in neutrudljive službe Cerkvi, najprej z nesebičnim delom, potem pa s čuječo ljubeznijo, molitvijo in dolgotrajnim trpljenjem.“

Gregor Mali

Poromal sem v Sv. deželo

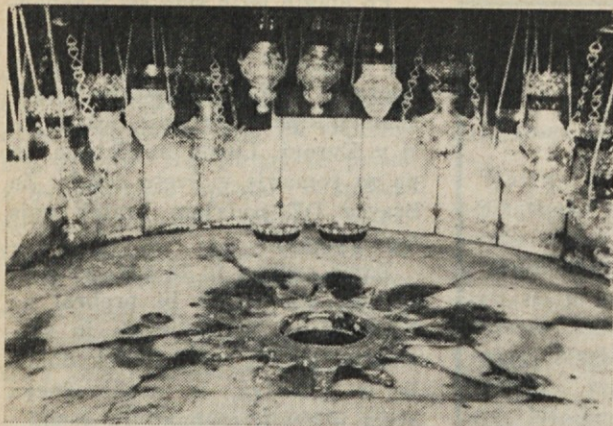
Po dolgih letih sem šel v zapadno Evropo, da se srečam s svojimi domačimi. To priložnost sem uporabil tudi za obisk dveh najznamenitejših Marijinih božjih poti v Evropi, Lurda in Fatime, in pa za romanje v Sveto deželo. Za bravce DŽ podajam kratek opis tega romanja.

Zame osebno je ta pot pomenila več, kot pa če bi prebral na kupe knjig. So doživetja in spoznanja, ki jih more človek dobiti le iz izkustva, iz neposrednega stika s kraji, osebami in rečmi.

Mesto Jeruzalem je razdeljeno v novi in stari del. Novi del je kot vsa moderna evropska mesta kjerkoli na svetu. Stari del, ki je bilo prizorišče Jezusovih odrešilnih dejanj, leži na vzhodni strani mesta. Zavzema površino, ki je približno deset argentinskih kvader široka, dolga pa dvanajst. Ves stari del mesta je obzidan z visokim in debelim zidom, ki je ponoči ves osvetljen z žarometi, kar napravi veličasten vtis.

Jeruzalem je pozidan na okoli 700 visoki planoti, na kateri se dviga nižje gričevje. Mesto ima judovski in arabski predel. Judje so judovske vere in nasprotni Kristusu. So v ogromni večini. Arabci so po večini mohamedanci, le majhen del je krščanski. Ti sestavljajo danes jeruzalemsko krščansko občino, za katero je nedavno dejal sv. oče, naj molimo zanjo.

Dobil sem vtis, da Jeruzalemča-

ni starega mesta žive bolj revno življenje. Slovenske šolske sestre so mi pojasnile, da večina ni revna, da pa živijo skromno bolj iz navade kot iz potrebe.

Staro mesto ima tako ozke ulice, da ne morete nanje niti z osebnim avtomobilom. Široke so le od dveh do treh metrov. Stavbe so pritlične, eno ali dve nadstropne, v starem slogu in z debelim zidovjem. Ljudje so po večini kar na cesti in pa v bogato obloženih trgovinah, kjer ponujajo svoje izdelke turistom. Zgleda, da veliko Jeruzalemčanov živi od prodaje spominkov.

V starem delu mesta so tudi palače različnih krščanskih patriarhov in pa sveti kraji, ki jih oskrbujejo v glavnem evropski redovniki in redovnice.

Dvorana zadnje večerje, ki je v južnozahodnem kotu starega mesta in sicer zunaj obzidja po-

leg Davidovih vrat. Je v prvem nadstropju stavbe. Dolga je približno 8 metrov, široka pa kakih 6. Ima dva stebrenika. Za tiste čase je bila prostorna in lepa dvorana in pripravna za praznovanje judovske velike noči. Sedaj je popolnoma prazna in brez kakršnega koli verskega znamenja. Poslopje je v rokah judovske oblasti in stoji pred njo stražar. Isto je z Davidovim grobom čez cesto.

Poleg Davidovega groba, ki je kot skupina duplin, stoji kot bisser lepa cerkev Dormitio, kjer je jo izročilu umrla Marija. Za cerkev skrbe švicarski benediktinci, ki so v zadnjem času naprosili slovenske šolske sestre v Jeruzalemu, naj bi jim šle pomagat.

Kripta te cerkve je kot žalna kapela, sredi katere je katafalk s kipom umrle Marije, zraven pa 4 sveče in cvetje. Zgornji del cerkve je ves v mozaikih, ki pred-

stavljajo različne prizore iz Marijinega življenja. Poleg cerkve je Kajfova palača.

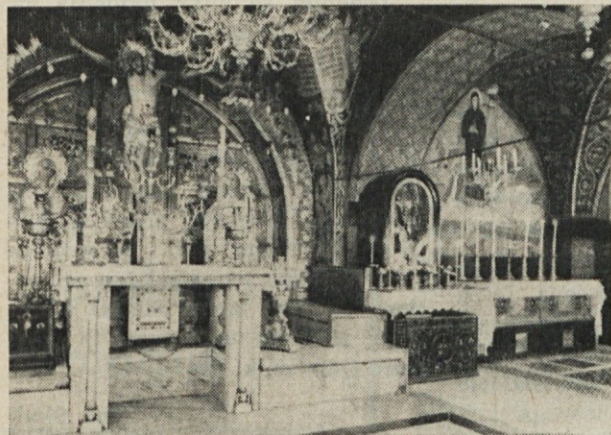
Iz dvorane zadnje večerje sem šel ob zunanji strani obzidja po cesti proti vrtu Getsemani. Hodil sem 20 minut, najprej po bregu navzdol proti severnovzhodni strani mesta, na najnižji točki prešel suho strugo potoka Cedrona, od tam pa se začel dvigati po pobočju in kmalu prišel na Oljsko goro. Cerkev Getsemani je v oskrbi italijanskih frančiškanov. Za stara oljčna drevesa trdijo, da so še iz Jezusove dobe. Notranjščina cerkve je zelo lepa. Velik mozaik predstavlja Jezusa, ki krvavi pot poti, speče apostole in pa angela, ki Jezusa utrdi in potolaži. Pred glavnim oltarjem v prezbiteriju je prostor iz živega belega kamna, kjer naj bi Jezus klečal in molil. Prostor je ograjen z železno ograjo.

Takoj čez cesto in ob samosta-

nu je majhna kapelica, kjer naj bi bila pokopana Marija. Od cerkve Getsemani do cerkve vnebohoda na vrhu Oljske gore, od koder je Jezus šel v nebesa, je četrta ure hoda. Onstran Oljske gore v dolini pa je Betanija.

Iz Getsemanija sem šel po cesti proti mestnemu obzidju in prišel v nekaj minutah do Štefanovih vrat, kjer so kamnoli sv. Štefana. Znotraj obzidja in blizu Štefanovih vrat je cerkev sv. Ane, ki jo upravljajo 4 slovenske šolske sestre. Tu naj bi bil rojstni kraj Marije.

Zraven cerkve sem videl veliko arabsko katoliško semenišče, ki pa so ga izpraznili iz protesta proti judovski zasedbi tega dela mesta v kratki vojni l. 1967. Kakih 300 metrov stran proti jugu stoji na kraju nekdanjega jeruzalemskega templja slavna mohamedanska mošeja Asqua.

Kalvarija:
Kraj
Jezusovega
križanja

Nekaj desetih metrov stran je cerkev bičanja. Poleg nje imajo frančiškani biblični inštitut. Zraven je tudi bivša Pilatova palača Antonia. Za palačo na dvorišču je spominska plošča, ki spominja na zaničevanje Jezusa in kronanje s trnjevo krono. Zraven palače je cerkev Ecce Homo. Prav tu se začel križev pot na Kalvarijo. Cesta, ali bolje pot, od Antonie do Kalvarije se imenuje Via dolorosa in je dolga nekaj več kot 700 metrov. Dvakrat menja smer. Postaje križevega pota so različno označene: od prve do tretje samo z napisom na stene hiš ali ceste, četrta z majhnim reliefom srečanja, od pete do devete le z napisom, od desete do štirinajste postaje pa se je itak vse dogajalo na kraju Kalvarije, ki je danes v cerkvi božjega groba.

Kar je zbudilo mojo pozornost, je kraj 4. postaje. Marija je namreč prišla k Jezusu na prvi možni točki, se pravi po prvi ulici, ki je prečkala Jezusovo pot, ker ni smela biti navzoča pri obsodbi na dvorišču Pilatove palače.

Zadnjih 500 metrov križevega pota je po rahli strmini. Če je bila takrat kamnita, kot je danes, je povzročalo Jezusu bolečine tudi udarjanje križa po kamnitih tleh.

Na Kalvariji je zgradila cerkev božjega groba že sv. Helena. Je pa precej zapuščena, ker jo soupravljajo pravoslavni popi in katoliški frančiškani. V vzhodnem delu bazilike je kraj Jezusovega kri-

žanja in smrti. Po stopnicah se vzpneš kakih 7 metrov visoko do kapele križanja, ker so v baziliki ohranili isti nivel, kot ga je imel grič Kalvarija. Prostora v tej kapeli je kakih 60 kvadratnih metrov. V njej so 3 oltarji: oltar križanja, Marijin oltar z lepim kipom orientalske Matere božje v steklu in oltar smrti, ki je postavljen na točno zoznamovanem kraju, kjer je bil zasajen v zemljo križ s Kristusom. Ob tem oltarju lahko vidiš razpokano skalo, ki jo omenja evangelij.

Pod Kalvarijo je v isti baziliki na zahodni strani in v naravnem nivelu božji grob. Rekel bi: samostojna kapelica, razdeljena v dva dela: ko vstopiš v prednji del, ti pokažejo t. i. angelsko kapelo s skalo, kjer naj bi sedel angel ob prikazovanju ženam. Iz nje vodi ozek vhod le za eno osebo, kjer je ob strani stene kamnita plošča. To je sveti grob in kraj vstajenja.

Omenim še oltar najdenja sv. križa, ki je za tremi oltarji na Kalvariji. Tu hranijo v steklu del križa, na katerem je visel Kristus.

Za umevanje evangeljskih tekstov ti osebno poznanje svetih krajev veliko pomaga. Ravno tako za molitveno življenje, zlasti za molitev križevega pota in rožnega venca. Bogu sem hvaležen za milost, da sem lahko obiskal kraje, kjer je živel, učil, trpel in umrl naš Odrešenik.

Tone Škulj

Problemi holandskega katekizma

**Nekatere
točke
iz
moralne
teologije**

Za dogmatičnimi netočnostmi holandskega Katekizma, ki so bile razložene in popravljene v zadnji številki naše revije, naj zdaj za sklep razložimo in popravimo tudi nekatere točke iz moralne teologije, kjer se Novi katekizem v svojem prizadevanju po novosti in prilagoditvi modernemu svetu pravtako oddaljuje od stališča rednega cerkvenega učiteljstva.

Te točke, ugotovljene po izbranih teologih in objavljene po kardinalski komisiji v aktih Svetega sedeža (1968), se nanašajo na obveznost splošnih moralnih zapovedi, na nerazdružljivost zakona in zakonsko moralo, na razlikovanje velikih in malih grehov in na nekatere nesprejemljive rešitve nekaterih problemov vesti.

Obveznosti in izpolnjevanje moralnih zapovedi

Novi katekizem govori o tem v poglavju o desetih božjih zapovedih, ki jih mora izpolnjevati človeška družba. Ker ta živi v razmerah in kulturnih obdobjih, ki se med seboj zelo razlikujejo, so za izpolnjevanje zapovedi potrebne primerne, času in razmeram odgovarjajoče razlage in prilagoditve. V tem obstoja posebno poslanstvo cerkvenega učiteljstva. Brez dvoma nosi vsaka razlaga in prilagoditev zapovedi pečat določene družbe in določene dobe. Vedno je v tem mešanica večno veljavnih in prehodnih elementov...

Praktično izpolnjevanje zapovedi, ki so večno veljavne, se neprestano obnavlja in razvija. Iz občestva, v katerem deluje božje razodetje, vstaja luč, ki vodi naše ravnanje preko poizkusov in napredkov...

Kardinalska komisija k temu opozarja, da Novi katekizem nauk o zapovedih nejasno podaja in gre v svoji tozadevni razlagi predaleč. Spremenljivost v prilagoditvi zapovedi času in razmeram se ne bi smela tako brezpogojno poudarjati, ker se s tem ustvarja nevaren moralni relativizem; vse je pač tako, kako se vzame. Obstajajo moralne zapovedi, ki jih moremo spoznati in izraziti na tak način, da je naša vest vedno in v vseh okoliščinah po njih vezana. Netočna je tudi trditev Katekizma, da bi bilo občestvo vernikov tisto, ki bi razsvetljeno po božji luči spoznavalo in potrjevalo v vsaki zgodovinski dobi to, kar je pravilno in zveličavno. Za to je postavljena v Cerkvi učiteljska in pastirska oblast hierarhije, ki s potrebnimi smernicami in navodili vodi moralno vest vernikov.

Zapovedi in naša vest

Pravilno uči Katekizem, da nas v izpolnjevanju zapovedi obenem z odločbami oblasti vodi tudi naša vest. Zapovedi in vest sta usmerjeni v iste vrednote in morata ostati v soglasju. Le v zelo omejenem smislu — pravi — je resnično, kar se danes rado poudarja:

Včasih se je živelo po zapovedih — se je izpolnjevalo to, kar je bilo ukazano —, danes se živi po vesti — se odločuje svobodno. Zapoved in dobra vest se med seboj podpirata in le združno dosejata polno veljavo.

Ko je Katekizem to resnico pravilno razložil, pa gre spet predaleč, ko govori o napetosti, ki more nastopiti med zapovedmi in vestjo. Uči namreč, da je to nasprotje med zapovedmi in vestjo ne samo od časa do časa možno, ampak tudi nujno, ker pač zakon s svojimi predpisi nikoli ne more točno predvideti vseh možnosti in okoliščin, ki utegnejo nastopiti. Vedno bodo prišli primeri, kjer bo mogoče izpolniti zapoved le več ali manj. Vest, ki je pozorna na to, kar je dobro in prav v konkretnem primeru, se ne more ravnati zgolj po črki postave. Včasih se bo morala celo od postave oddaljiti, da more izpolniti to, kar postava v bistvu namerava. Človek mora pač vedno slediti svoji vesti, tudi če se ta moti...

V čem se Novi katekizem v tej sicer dobri razlagi oddalji od nauka Cerkve? V tem, da napetost med zapovedjo in vestjo proglašala ne samo za možno, ampak celo za nujno, da torej nastopi ne le včasih, ampak zmeraj. Resnica je, da postava ne more zmeraj točno predvideti vseh možnosti in dogodkov, ki utegnejo nastopiti, vendar obstojajo božje zapovedi tako absolutnega, brezpogojnega značaja.

ki ne dopuščajo nobene vrste izjem, v nobenem konkretnem primeru: Do napetosti med postavo in vestjo more laže priti v človeških postavah, zakaj noben človeški zakonodajalec, niti Cerkev sama ni v stanju predvideti vsega, kar življenje lahko prinese s seboj. Trditev pa, da so ta nasprotja med postavo in vestjo nujna in skoraj vedno neizbežna, je posplošenje tega dejstva, ki ga Cerkev ne more sprejeti.

V soglasju s tem svojim učenjem predvidi Novi katekizem dopustnost samomora v skrajnih primerih. Navaja zgled človeka, ki ve za mnogo imen in bi, podvržen mučenju, utegnil zagrešiti izdajo.

Kardinalska komisija je opozorila, da bi bilo bolje to omembo opustiti, ker je po katoliškem nauku direktni samomor, po objektivni sodbi, velik greh. Nekaj različnega je primer, ki se med katoliškimi moralisti že dobro pretresa: Oblast obsodi nekoga na smrt, pa mu prepusti način izvršitve smrtno obsodbe. Ali gre v tem primeru za resničen samomor? Moralist Häring misli, da ne in bi takoj na smrt obsojeni dopustno mogel izvršiti to težko in kruto obsodbo.

O nerazdružljivosti zakona

V razlaganju zapovedi Novi katekizem obširno govori o cerkveni zakonodaji glede zakona. V tej svoji razlagi razreši dva primera

vesti, ki nikakor ne odgovarjata nauku Cerkve.

V prvem primeru se trdi, da v gotovem zakonu, glede katerega sicer nihče ne more doprinesti dokaza pomanjkanja svobodne odločitve, vendar vernik po iskrenem razmišljanju in mnogi molitvi pride do prepričanja, da ga njegov zakon v vesti ne veže, da bi tedaj drugi zakon ne bil priležništvo, čeprav bi mu drugi dali tako ime...

V takem primeru bi se seveda tak vernik postavil v popolno nasprotje s cerkveno zakonodajo in čeprav bi ga v tej vestni odločitvi podpiral razgovor z razumnim in sposobnim duhovnim vodnikom, kar Katekizem predvideva, je vendar lahko umljivo, do kakšnih zlorab subjektivizma lahko pelje uporaba takih načel. Z ozirom na obveznost tozadevne cerkvene zakonodaje je treba imeti pred očmi splošen moralni princip, ki pravi: Postave, ki so dane za to, da preprečujejo splošno nevarnost, obvezujejo, tudi če v posameznem primeru ta nevarnost ne obstoja.

Še težja je odločitev drugega primera: Katekizem predstavi krščanski zakon, ki je bil sklenjen s popolnoma svobodno voljo, pa bi zaradi različnih vzrokov, bodisi zagrešenih, bodisi da se zakonca šele tedaj prav spoznata, ta zakon postane neznosen, vključno za otroke. Pravilno Katekizem ugotavlja, da Cerkev za take primere že od starih časov dovoljuje ločitev od mize in postelje, od skupnega življenja. Ako pa bi se po tej ločitvi

le sklenil nov zakon mimo Cerkve, tedaj ima po mišljenju Novega katekizma tak vernik pravico, da sam presodi in odloči, ali more v vesti prejeti svete zakramente. V vsem tozadevnem odstavku se ponavlja ta hipoteza spora med postavo in vestjo in se skuša tak primer razreši v korist vesti, proti postavi.

Kardinalska komisija je že v prvem poročilu glede popravkov, ki so v Novem katekizmu potrebni, izjavila, da bi se morala taka rešitev teh dveh zakonskih primerov opustiti. V svoji dokončni izjavi — 15. okt. 1968 — pa naroča, „da se je treba ogibati razrešitve vestnih primerov v zakonu, ne da bi se zadostno upoštevala njegova nerazdružljivost“.

Poročilo kardinalov dodaja še naslednje: „Ako je Novi katekizem na vsak način hotel obravnava ti ta dva zakonska primera, bi moral predložiti pastoralno rešitev v okviru cerkvene morale. V nekaterih primerih se bodo tako neveljavno združeni zakonci odločili, da živijo med seboj kot prijatelji. Ako z vestnostjo storijo ta sklep in je nevarnost pohujšanja zadostno odstranjena, lahko pristopajo h zakramentom. V drugih primerih, ako takega sklepa ni, se bodo pa pač smeli ponižno udeleževati molitvenega življenja Cerkve in izvrševati dela pravičnosti in ljubezni do bližnjega, kar ni majhna stvar v božjem načrtu zveličanja, ki ga je oznanil Gospod Jezus“.

Veliki in mali grehi

V poglavju o grehu Novi katekizem s svojo razlago vzbuja vtis, kakor da je razlikovanje velikih in malih grehov prišlo v Cerkvi razmeroma pozno do veljave: „V prvih krščanskih stoletjih — pravi — ni bilo obširnih seznamov za razlikovanje težkih in manj težkih grehov. Seveda se je vedelo, da je en greh težji kot drugi. Odpad od vere, umor in prešuštvo so se sodili z veliko resnobo, posebno zaradi javnega pohujšanja. V ostalem pa je bilo razlikovanje med večjimi in manjšimi grehi zelo določno. V poznejših stoletjih so se z ozirom na zakrament pokore sestavile liste grehov, katerih se je treba spovedati pred obhajilom. Šlo je za dejanja, ki so predpostavljala tako radikalen odpor proti Bogu, da grešnik že ni mogel obstati v občestvu s Cerkvijo. Notranje se je bil odtrgal od Boga, bil je kriv pogubljenja.“

Z ozirom na to razlaganje Novega katekizma ugotavljajo popoblaščeni teologi, da to razlikovanje med velikimi in malimi grehi ni tako poznega izvora. V samem svetem pismu srečamo pogosto omembo različnih grehov z označbo njihove krivde, ki jo imajo pred Bogom. Tako n. pr. Jezus sam obsoja pohujšanje nedolžnih otrok kot eno največjih hudobij (Mt 18, 6 — Mr 17, 2). Grehe proti ljubezni in usmiljenju do bližnjega obsodi v napovedi o vesoljni sodbi kot vredne večnega

pogubljenja (Mt 25, 41). Sveti Janez na mnogih mestih obravnava grehe proti ljubezni do bližnjega kot težke grehe: „Kdor ne ljubi, ostane v smrti“ (1 Jn 3, 14). Sveti Pavel pa našteva celo vrsto težkih grehov, ki izključujejo iz božjega kraljestva (1 Kor 6, 9-11; Gal 5, 19-21). Prvi kristjani so za vse to vedeli; res pa je, da v tedanji spovedni praksi to še ni bilo točno upoštevano. Šele potem, ko je prišla osebna spoved v splošno veljavo, so se sestavile liste, v katerih se je podajala razlika med velikimi in malimi grehi. Te liste so služile spovednikom, da so vedeli naložiti primerno pokoro in določiti, katerih grehov se je treba spovedati pred obhajilom.

V vsem tem zgodovinskem razvoju je treba gledati tako kot na drugih področjih teologije od Svetega Duha pospeševani teološki napredek, ne pa morda misliti, da je razlikovanje med velikimi in malimi grehi človeškega izvora, kakor da bi Cerkev sama od sebe to uveljavila ali celo samovoljno razširila področje težkih obveznosti božje postave.

Ko Novi katekizem razpravlja o težkih, velikih grehah, poudarja, da tak greh, ki zasluži večno pogubljenje, ni toliko v zunanjem dejanju, ampak predvsem v notranji odločitvi, v globini duše.

Kardinalska komisija z ozirom na to izjavlja: „Po pravici se pripisuje velika važnost notranjemu

razpoloženju moralne osebe, ali istočasno se je treba izogniti nevarnosti, da bi se ta notranja usmerjenost proglašala za preveč neodvisno od zunanjih dejanj.“

Pooblaščeni teologi k temu omejnajo tradicionalni nauk Cerkve, ki uči: Ako je grešno dejanje storjeno s polno odgovornostjo, to je vedoma in prostovoljno in to v važni stvari, potem je bil storjen velik greh, ki nas oropa božjega prijateljstva in nas stori predmet božje jeze (Ef 2, 3).

Veliki greh se imenuje v katoliški morali tudi smrtni greh, ker vzame naši duši posvečujočo milost, ki je počelo nadnaravnega življenja. Duša v velikem grehu je nadnaravno mrtva. Novi katekizem naziv „smrtni greh“ zavrača. Ker se mu zdi to nekaj dokončnega in nepopravljivega. Zato pravi, da raje govori le o velikem ali težkem grehu, kot se govori n. pr. o težki bolezni.

Na to odgovarjajo pooblaščeni teologi, da je naziv „smrtni greh“ popolnoma opravičen, da pa nikakor ne predstavlja nekaj dokončnega in nepopravljivega, ker je vsakemu človeku, dokler živi, odprto božje usmiljenje, vedno pripravljeno mu odpustiti vse, tudi največje grehe, ako se skesan k Bogu obrne.

Zakonska morala

Kot v poglavju o nerazvezljivosti zakona zagreši Novi kateki-

zem tudi v razlagi zakonskih dolžnosti nekatere netočnosti.

Tako uči, da monogamija ali enozakonstvo v stari zavezi ni bilo ukazano. Treba pa je s Cerkvijo verovati, da je bila taka prvotna božja zamisel, kar je potrdil sam Jezus: „Zatorej nista več dva, ampak eno telo“ (Mt 19, 6). Res je, da je božji prvotni namen v dušah starih očakov otemnel, a božja previdnost je izvoljeno ljudstvo s potrpljenjem vodila k prvotni zamisli, ki jo je Jezus za božje ljudstvo nove zaveze s svojo božjo oblastjo spet upostavil in uzakonil.

Ko govori o družinski planifikaciji in o regulaciji rojstev, priznava zakoncem vso svobodo, da sami v svoji vesti odločajo o dopustnosti metod, ki jih nameravajo v zakonu v ta namen uporabljati, čeprav jih opominja, naj pri tem upoštevajo velike človeške vrednote, ki najdejo svoje uresničenje v medsebojni ljubezni in v zakonu. „Niti zdravnik niti spovednik ne moreta tu dati dokončnega ukaza vesti; ali spoštovanje do življenja zahteva, da se ne privzemajo načini, ki morejo resno ogroziti zdravje ali afektivno življenje.“ To svoje stališče zagovarja Novi katekizem s sklicevanjem na 2. vatikanski koncil, ki da ni dal slede tega nobenih konkretnih navodil.

Na to je potrebno odgovoriti sledeče: 2. vatikanski koncil res ni dal konkretnih smernic glede

teh vprašanj, ker je papež Pavel VI. zadevo predložil posebni komisiji v preiskavo, na podlagi katere je potem izdal svojo encikliko *Humanae vitae* — o problemu človeškega življenja v zakonu, leta 1968. Koncil sam pa se je v svoji pastoralni konstituciji o Cerkvi v sedanjem svetu omejil na načelno izjavo, „da otrokom Cerkve pri uravnavanju števila rojstev ni dovoljeno kreniti na pota, ki jih cerkveno učiteljstvo, ko razlaga božjo postavo, zametava“ (CS 51).

Priznati je treba, da je bil ta odstavek koncilске konstitucije vnešen v angleški in francoski prevod Novega katekizma, ne pa v španski.

Z ozirom na vse to kardinalska komisija v svojem zadnjem opozorilu izjavlja, da mora razlaga o zakonski moralni zvesteie slediti celotnemu nauku 2. vatikanskega koncila in apostolskega sedeža.

Sklep

S tem sestavkom zaključujemo naša razmišljanja o problemih kolandskega Novega katekizma. Onim, ki ga niso brali, so naša razmišljanja odprla oči pred gotovimi nevarnostmi za vero in moralno, ki se v njem skrivajo, obenem pa so jim dala priložnost, da obnovijo svojo vero v velike resnice verskega zaklada svete Cerkve. Tistim pa, ki Novi kateki-

zem imajo, ga prebirajo in v svoji pastirski skrbi za vernike uporabljajo, naj bi bila naša razmišljanja v opozorilo, da ga berejo in uporabljajo s previdnostjo, upoštevajoč dejstvo, da je potreben važnih popravkov, o katerih se je cerkvena oblast jasno izjavila, kar se je stalno omenjalo.

Zanimivo je vedeti, da je komisija pooblaščenih teologov poleg v teku leta obravnavanih važnih vprašanj vere in morale odkrila v Novem katekizmu še 45 točk manjše važnosti, ki bi končno tudi morale biti popravljene in spopolnjene, ki jih pa kardinalska komisija ni vključila v svojo izjavo, omejuvši se na važnejše točke katoliškega nauka.

Prav ta komisija pa ob koncu svoje izjave priznava zaslugo in vrednost celotnega Novega katekizma z naslednjimi besedami: „Podane opombe, čeprav jih ni malo in niso majhne važnosti, puščajo nedotaknjen večji del Novega katekizma, obenem z njegovim pastoralnim, liturgičnim in bibličnim značajem, ki zasluži pohvalo. Niti ne nasprotujejo hvalevrednemu trudu njegovih avtorjev, da bi podali večni evangelij Kristusov v obliki, prilagojeni mišljenju ljudi našega časa. Prav te velike kvalitete, ki delo odlikujejo, prosijo, da ono prinaša vedno nauk Cerkve, ne da bi bil zatemnjen po kakšni senci“.

Alojzij Košmerlj

Komunistična svoboda — sramota

Letos je hotelo vstopiti v praksiško bogoslovje 60 kandidatov. Ministrstvo je dalo svoj pristanek le 33, 27 kandidatom pa je prošnjo zavrnilo z najrazličnejšimi razlogi: se je že prijavil na drugi fakulteti ali pa: politično se ni prav zadržal ali podobno. Ali ni sramotenje imena svobode, če je človek prikrajšan celo za svobodno izbiro poklica?

Edita Stein — blažena

Sedaj se bo kmalu začel v Rimu sodni postopek za prigrasitev k blaženim karmeličanke Edite Stein. Rodila se je v judovski družini v Šleziji leta 1891. Leta 1922 je postala katoličanka, leta 1942 pa so jo hitlerjanci umorili v koncentracijskem taborišču.

Duhovnik za ministra

Predsednik koalicijske stranke Mapu v Čile je predlagal jezuita Gonzala Arroyo za novega poljedelskega ministra. P. Arroyo je star 45 let in je diplomiral iz poljedelskih ved. Sedaj dela v nekem socialnem inštitutu v Čile.

Helder Camara in švicarske banke

Brazilski nadškof Helder Camara je na kongresu, ki ga je organiziralo gibanje Pax Romana, kritiziral tudi razmere v Švici, vlogo bank in švicarske industrije. Časopisi so ga zaradi tega napada tožili, da se vtika v švicarske razmere in je tožbo sprejela švicarska sodnija.

Film:

HUGO IN JOŽICA^v

(Hugo y Josefina)

Švedski film Hugo och Josefina ni poln napetih in dražljivih zapletljajev, kot jih imajo običajno filmska besedila. Direktorju Kjellu Gredeju, ki je bil asistent pri znamenitem Ingmarju Bergmanu, nudi zadosti snovi glavna vsebina filma, ki je prijateljstvo med dvema otrokoma. Brez naglice in brez kakšnih poučnih ali drugih namenov nam razkazuje otroški svet.

„Nihče se zame ne spremeni. Nikogar nimam, da bi se z njim pogovarjala in igrala“, toži v začetku filma šestletna Jožica, hčerka edinka, ki živi v veliki stari hiši sredi nenaseljene podeželske pokrajine in se čuti zelo osamelo. Njena mati, ki jo igra Inga Landrge, je sicer razumevajoča in dobra, vendar preveč zaposlena, utrujena in mirna, da bi utegnila posvečati se hčerki. Obsipa jo le s prepovedmi: tega ne smeš, tja ne hodi, tega ne stori ipd.

Jožičin oče, luteranski pastor, je tako zavzet v svoji službi, da se sploh ne ukvarja s hčerko. V filmu ne nastopi vidno, ampak ga dojamemo le po resnem, strogem in oddaljenem glasu in pa po potrebi, ki jo kaže po njem mala Jožica.

Od drugih ljudi, ki vstopajo v Jožičino življenje, so nekateri ljubeznivi, kot na primer učiteljica, nekateri pa grozljivi, na pr. možje v zapuščeni tovarni.

Med vsemi si osvoji prvi njene simpatije s svojo močjo in dobroto bradati in skrivnostni vrtinar, na moč podoben Bogu na očetovi sliki. On vpelje v njeno življenje dečka Hugona, čudovitega dečka, ki je prišel iz gozda z natrpanim nahrbtnikom gozdnih bogastev. Zna rezljati figure iz lesa in na orglice zaigrati Odo veselju iz Beethovnovih devete simfonije.

Hugo je za Jožico kot živa podoba njene bogate domišljije in njenih želja, živ kot sam gozdni škrat. Njegovo življenje v stalnem stiku z naravo in pa potreba, da se sam vzdržuje, sta napravili iz njega majhnega moža, ne da bi mu odvzele otroško pristrčnost in duhovitost. Matere nima, oče pa je v zaporu, ker je pacifist in ni hotel k vojakom. Hugo pozna vse skrivnosti gozda, njegove živali, njegove šume in vonje, in vse to razklada začudeni in prevzeti Jožici. V šoli imata nekatere težave, vendar se med seboj podpirata. Ves prosti čas letata po travnikih in gozdu. Obiščeta slikovitega starca, ki je iznašel največji stroj za lupljenje krompirja na svetu, ki pa ne dela. V zapuščeni tovarni odkrijeta star bicikel, kar pomeni za Hugona uresničitev najlepših sanj.

Naenkrat pa se to veselje skali. Hugo zginе, ko mu zapro očeta. Jožica naprosi vrtnanja, moža silno visoke postave in dobrega srca, ki ga lepo podaja Beppe Wogers in ki je pravi angel varuh otrok, naj poišče Hugona. Hugo se spet pojavi in obljubi Jožici, da ji bo napravil kaleidoskop. Spet se igrata in veselita, dokler ne nastopi nova težava: vrtnar odhaja stran. Ujameta ga na poti, ko tekoč prečkata travnike. S tovornjaka zložijo prtjago na tla in sedejo k večerji sredi polja in sredi noči. Vrtnar jima pripoveduje zgodbo o navadah nekega plemena, čigar člani odhajajo od doma sredi pripovedovanja zgodbe brez posebnega poslavljanja. On sam stori enako, Hugo in Jožica pa ostaneta in čakata Hugonovega očeta, ki se mora vrniti iz zapora.

Film, ki obravnava otroški svet,

Marie Ohman
in
Fredrik Becklen
kot
Jožica in Hugo

je primeren za otroke, namenjen pa je predvsem odraslim, da jim približa svet otrok. Odrasli pa morajo najprej upoštevati, da je podan iz Jožičine perspektive in prek njenega doživljanja in njene domišljije. Snov je izbrana in podana na videz morda malo samovoljno, dejansko pa tako, kot jo dojemajo otroci. Slog ni enoten: realizem, nadrealizem in idealizem se vrstijo in prepletajo. Fotograf Lars Bjorne je ujel ves sijaj luči in barv tega lepega in mladega sveta, slikovita pokrajina je prikazana kot prijateljska zaveznica otrok.

Kjell Grede je vodil mlada igralca z varno roko in tenkim posluhom. Fredrik Becklen je otroško očarljiv Hugo in tudi Marie Ohman je spontana in osvojajoče ljubka Jožica. Slovenski gledavec se kar ne more nagledati lepote gozdov in travnikov, predstavljениh z velikim slikarskim čutom, ki močno spominjajo na našo domačo slovensko pokrajino. Film, poln vizualne lepote in prirodne poezije, čist in prozoren kot gorski potok, pa nehote opravlja tudi vzgojno nalogo: marsikatera mati in oče mlajših otrok se bosta ob njem vprašala, koliko časa, pozornosti in ljubezni posvečata svojim otrokom za prijateljski pomenek, igranje in razkrivanje sveta, polnega skrivnosti za mlada, radovedna in vedoželjna srca otrok.

J. Š. Gradbeni študij, na videz po-

^v
Župnik
Milan
Povše
o svoji
^v
župniji

Naprošen sem bil, da bi za bravce DŽ napisan nekaj o svojem duhovniškem življenju in delu.

V opisu svojega življenja bom posegel nazaj, tja v Trebnje na Dolenjskem. Bog me je poklical na svet pred 50 leti in sicer v gradu, kjer je preživel mladostna leta naš veliki misijonar Friderik Baraga. Njegov vpliv me spremlja vseskozi, čeprav bi se mu bil rad kdaj odtegnil v mladostnih letih, že tamkaj v Novem mestu in kasneje v Ljubljani, kjer sem obiskoval srednjo tehnično šolo.

vsem nepotreben za duhovnika, pa mi je zelo prav prišel, da mi ni bilo treba kasneje preveč beračiti okoli zapriseženih inženirjev. Grajenja mi namreč ne manjka že od vsega početka duhovniške službe pa do zdaj, in mi ga ne bo, kot zgleda, prav do konca življenja.

Za časa vojne sem prebil 14 mesecev v internacijskih taboriščih v Gonarsu in v Monigu. Tam sem se spoprijateljil s številnimi sozaporniki. Silno sem shujšal. V takratnih težkih razmerah mi ni preostajalo drugega kot zaupanje v Boga in v njegovo božjo pravičnost.

Ob italijanskem razsulu sem se vrnil v Slovenijo in vstopil k domobrancem. Dobro sem se počutil med njimi, saj je ogromna večina med njimi bila polna idealizma in resnične ljubezni do domovine.

Ob koncu vojne sem se srečno rešil na Koroško in od tam v Italijo. Ob novici o strahotnem pomoru domobrancev, ki je kmalu prišla v naše begunsko taborišče, sem se odločil, da vstopim v bogoslovje, da nadomestim mlajšega brata Cvetka, ki je bil bogoslovec ljubljanskega semenišča, vrnjen iz Vetrinja in z domobranci umorjen. Preostali del svojega življenja, tako rekoč podarjenega od Boga, sem hotel darovati v službo Cerkvi.

Po enem letu priprave na taboriščni gimnaziji v Monigu, kjer sem bil že prej v internaciji, in v Serviglianu, sem odšel l. 1946 v slovensko begunsko semenišče v

Brixnu. Od tam smo se preselili l. 1948 v Argentino, najprej v San Luis in nato v Adrogué. Novo mašo sem pel v župni cerkvi v Floridi. G. Albin Avguštin je vse lepo pripravil, ga. Koritnikova pa je zastopala moje starše. Novomašnega slavja so se udeležili prevzv. g. škof Rožman in številni prijatelji.

Pot duhovništva me je zanesla že koj v začetku v meni do takrat neznano La Plata, oddaljeno od Buenos Airesa 70 km. La Plata je tedaj imela 350.000 prebivalcev in je glavno mesto buenosaireske province. Nastavljen sem bil za kaplana na župniji sv. Jožefa.

Že po treh mesecih sem bil imenovan za oskrbnika nove fare sv. Roze, ki je 30 kvader stran od farne cerkve sv. Jožefa. Nadškof Solari me je že vnaprej opozoril, da ne bo manjkalo težav in res jih je bilo veliko.

Prva tri leta ni bilo vidnih uspehov, ker sem bil le nekaj ur na teden med farani. Ko sem pa šel živeti med nje, se je počasi izboljševalo. Za stanovanje in župnijsko pisarno sem imel spočetka zasilno leseno kočo, kasneje pa sem zgradil dostojno župnišče. Delal sem kot delavec in zidar, kot cerkovnik in župnik.

Nekaj ljudi mi je hudo nagajalo. Bila je zadnja doba peronizma, čas hudih napetosti med vlado in Cerkvijo, nato pa revolucija. Nasprotniki so se znašali nad mano na vse načine. V veliko tolažbo in

spodbudo mi je bil tedaj obisk škofa Rožmana, v veliko oporo so mi bili tudi mesečni sestanki slovenskih duhovnikov v Buenos Airesu in obiski prijateljev.

Kmalu po revoluciji sem začel s farno šolo. Začetki so bili čisto skromni: 14 otrok v otroškem vrtcu. Vzel sem spet v roke zidarsko žlico in začel z zidavo šolskega splotja. Gonja, tudi po časopisju, je bila huda, vendar šola je rastla.

L. 1960 sem šel v Trst, da se tam snidem po 15 letih s svojo družino. Prišli so čez mejo moji starši, sestre in bratje. Snidenje je bilo prisrčno in zame nepozabno. Starše sem lahko peljal v Rim in jih še poslednjikrat lahko objel. Obiskal sem tedaj tudi Marijini božjepotni svetišči v Lurdu in v Fatimi.

Po vrnitvi v Argentino sem se spet vrgel v delo z obnovljenimi močmi. 3 km. stran od župne cerkve sem ustanovil novo versko središče: kapelo Marije Kraljice, zidano šolo, ki jo sedaj obiskuje nad 200 otrok, in hišico za mnogovrstne apostolske namene. Vse to vodi neutrudljiva redovnica sestra Margarita, nekdanja misijonarka v Kongu.

V zahvalo Materi božji za njevo varstvo, pomoč in tolažbo sem prizidal ob farni cerkvi kapelico Fatimski Mariji. Njej na čast sem tudi začel z večno devetdnevnicco. 13. oktobra 1968 je bil blagoslov kapelice in ta dan bo ostal v lepem spominu v mnogih srcih. Ve-

liko ljudi prihaja v to kapelico, da počasti Marijo in prejme moči, miru in tolažbe v svojih težavah.

L. 1969 se mi je spolnila vroča želja, da sem lahko obiskal grob zavetnice svoje fare, sv. Roze iz Lime v Peruju. Priporočil sem ji svojo farno in svoje osebne zadeve. Pomolil sem tudi na grobu sv. Martina Porresa in se lahkega srca vračal potem nazaj. Število učencev na farni šoli sv. Roze je vedno bolj naraščalo, s tem vzporedno pa tudi potreba zidanja novih šolskih prostorov. Tako so zrastle 4 nove šolske sobe in prostorna dvorana. Uredili in tlakovali smo tudi dvoje dvorišč. Ljudska šola ima sedaj 550 učencev, ki jim skušamo poleg znanja dati tudi krščansko vzgojo.

Kmalu po vrnitvi iz Lime sem začel misliti tudi na ustanovitev farne srednje šole. Težav sem se dobro zavedal, nekaj časa omahoval, potem pa se odločil zanjo. Gimnazija ima sedaj 62 dijakov. Upamo, da bo za naš 60 tisoč članski župnijski okraj velikega pomena v prihodnosti.

Letos sem začel tudi z obnovo župnijske cerkve, da bo čim bolj ustrezala novim liturgičnim potrebam farnega občestva. Tudi druga zunanja dela napeljujem na to, da bi naše farno občestvo, ki se mi je tolikanj priraslo k srcu, postajalo vse bolj skupnost, ki jo preveja ista vera, ožarja ista ljubezen in ki opravlja Bogu isto bogočastje.

JOŽE KRIVEC

Poti
in
v
srečanja

8. Večer

Ko se čez nebo razgrne mehki plavi žamet in sončna pot na zapadu izgublja svoj žar, tedaj je večer. Čez in čez kukajo iz nje-ga neskončne ceste zlatih zvezd...

Mir preplavi zemljo.

Tam na škrtajočem razpotju pri cerkvi se zberemo. Dva, trije, pet. Mir je legel tudi na nas, kajti pogovarjamo se šepetaje, da ne bi motili božjega miru okrog.

Zapojemo. Čisto nalahko, z gla-sovi le na ustnicah, skoraj le drum-ljamo. Pa nam tako iz dna srca pri-haja ta pesem. Res, čutimo ob njej. Vsi ljubimo pesem — ljubimo se med seboj. Podnevi bi si gledali v lica in bi nam bilo morebiti ne-rodno. Zdaj nas mrak zakriva in smo vse bolj iskreni in odkriti. Tudi pesem izvira iz iskrenosti.

Pojemo.

Šepetaje pojemo.

Pojemo in se skoraj bojimo, da bi nas slišali tudi drugi. Samim sebi pojemo med temi hribi, ki no-sijo na svojih ramenih zvezdnato nebo. Kljub temu naša pesem pro-nica v noč. Objema vse, kar sre-čuje.

Na tihi cesti se ustavi človek. Prisluhne in zašepeta: to so ve-seli ljudje!

Tam doli prisluhne drugi: to so dobri ljudje!

In tretji na križišču odpre svo-je srce na stežaj, da ne bi nič šlo mimo in pritrđi: to so naši ljudje! Samo oni tako zapojo...

Slovenska pesem je vdihnila svetost temu kraju.

Nebo, zvezde, zemlja — sredi pa plava mehkoba naše pesmi. Izgublja se med borovce, kjer bo sanjala ob lepih večerih še dolgo, ko nas že davno ne bo več tod.

Pozdravljeni večeri, ki nas združujete in ohranjate!

Zvéni pesem, ki budiš ljubezen v naših srcih!

9. *Pri Rokovi cerkvi*

Čisto pravega krščanskega znaja sem se jaz učil pri svoji materi. To je bilo takrat, ko sem se začel zanimati za okolje, v katerem smo živeli in sem hotel vse vedeti, kar nas je obdajalo in se o vsem razgovarjati, kar mi je prišlo pred oči.

Družinska Pratika je bila silno zanimiva knjiga. (Danes je umrla kakor toliko lepih in koristnih reči: tisti, ki jo hranijo še kje na očrnelem tramu, hranijo lepo starino nekdanjega srečnega in veslega doma. Spomin tedanjih časov in takratnega življenja.) Iz nje mi je mati razlagala zanimivosti leta: letne čase, o mesecih, vremena po posebnih znamenjih, posebno pa so bile privlačne majhne podobice svetnikov in drugih praznikov, ki so vdihnile tej knjižici šele pravo življenje.

„Sveti Rok: glej ga s klobukom na glavi, s palico ob rami in psa, ki sedi ob njem, tiščoč se njegovega kolena...“ mi je razlagala.

„Pa zakaj je pes tu? Ali je pes

tudi svetnik?“ sem potuhtal in pobaral.

„Bedak! Kak svetnik naj bo pes! On je samo njegov čuvar in v pomoč.“

Gotovo sem imel na vso moč neumen obraz in tako se me je kar usmilila ter mi razložila.

„Sveti Rok je živel svoje svetniško življenje daleč od ljudi in sicer se je zatekel v temino gozda. Tam pa je zbolel in z veliko in bolečo rano nad kolenom ni mogel s svojega ležišča. Umrli bi bil od lakote, ko mu dobri Bog ne bi bil poslal psička, ki je vsak dan tekkel daleč k dobrim ljudem ter mu od tam prinesel belo žemljico.“

„Pa ni psiček žemljice sam pojedel?“ sem važno vprašal.

„Ne, ker jo je nesel svojemu gospodarju. Dobri psiček je zvesto izpolnjeval od Boga poverjeno poslanstvo.“

— — —

Sveti Rok je ostal v mojem spominu nad vse simpatičen svetnik: nekoliko sključen, s kmečkim klobukom na glavi, palico v roki in kažoč bolečo rano na nogi: ob njem pa prijazen pes, ki nosi v gobčku rumeno zapečeno žemljico... Tak je bil naslikan v Pratici, za tiste čase veliki in učeni knjigi.

Saj se ne bi spravil k pisanju o svetem Roku, ko me ne bi vsake počitnice svetnik bolj prijazno pozdravljal tam s svojega preprostega lesenega prestola na južni strani cerkvice žalostne Matere božje v Doloresu. Ko pripotujem na cilj,

globoko zajamem sapo in sam pri sebi rečem: „Hvala Bogu, da sem spet dospel!“

Tedaj grem najprej pogledat k svetemu Roku, ga pozdravim in poltiho pobaram, kako mu je, kako je prebil dolgo leto, odkar se nisva videla in se mu priporočim vsaj za drobno žemljico vsak dan, da ne bi lakote trpel. Tako ga gledam tam sredi stene vedno na istem mestu, ali vendar kaže vesel obraz, ko se srečava.

Ko stopim bliže k njemu, tik pod njega, se mi zazdi, da mi trene z očesom, se narahlo hudomušno nasmehne in mi pošepeta prav od blizu: „Ti, se še kaj spominjaš na tisto davno majniško popoldne, ko si v senci mojega doma vzdihoval ob sladki pesmi, v kateri se je kopalo vesoljstvo in me prosil pomoči?“

Ne spravljalj me v zadrego!

Nekje v globini moje duše zadržti srebrna struna, oživi lesk dveh encijanovih oči in vsega, kar sem imel že za popolnoma mrtvo — in zapoje. Ne preglasno, le toliko, da jaz slišim in dojamem pesem tistih sladkih dni..

Takole je bilo:

Samo kakih dvajset minut izven našega starega mesta je bilo hoda. Prekoračil si most čez Dravo ter se po sončni poti približal majhnemu gričku, ki se je dvigal nad belo cesto. Na njem je ždela cerkvena, z romanskimi loki nad okni in koničasto rdečo streho na zvoniku. Ta edini se je videl iznad

košatih kostanjevih krošenj, ki so ga obdajale. Iz bele ceste je sem gor do nje vodila posebna steza: porasla je bila s travo, kajti cerkvena je bila podružnica in le nekajkrat na leto so zagorele v njej sveče ob svetem opravilu. Zato je bila tudi stalno zaprta. Zada; okrog pa so bile ob debela kostanjev prislonjene lesene klopi, da bi se lahko popotni, ki ga je zaneslo mimo, dodobra odpočil in nabral novih moči.

To je bila Rokova cerkvena. Na glavnem oltarju je imel svoj prestol in tam sta kraljevala oba: on, kažoč svojo rano na nogi in ob njem zvesti pes, ki mu je iz gobca molela žemljica.

Stara je bila ta cerkvena, zunaj že vsa črnikasta, s špranjastimi vhodnimi vrati in pobiti šipami na oknih, da so se skozi te odprtine sprehajali vrabci vanjo in drobili mir v njej. Ljudje so vedeli povedati, da so pod gričkom pokopali pred tolikimi in tolikimi leti krvoločnega hunskega kralja Atilo. In ker da je bil pokopan v treh krstah: železni zunaj, nato v bronasti in končno v zlati znotraj, je ljudstvo zgradilo nad njegovim grobom božji hram, da se ne bi nikdar nihče polakomnil zlata, v katerem leži Atilovo telo.

Mi smo v to tedaj še verjeli in tiho stopali proti svetišču, da ne bi skrunili svetih tal divjega vojščaka. Zato nam je bil to kraj tiho-te, skrivnosti, zibel sanj...

Majnik je pritisnil z mehkim

soncem. Toplota, ki je omamljala zemljo, da je drhtela in silila rasti iz nje, je ogrela tudi naša srca.

Če komu, tedaj je študentu dovoljena sladka ljubezen v cvetočem maju. Ne zaveš se, kdaj in odkod pride: srečal si vesele, plave, encijan podoben oči in nisi se mogel odtrgati od njih. Saj so molčale: te plave oči so molčale, le ustne so drhtele, ker ni bilo prave besede na njih. Vse je bil en sam molk, strašen molk — pa vendar pesem, najslajša pesem, kar si jo kdaj slišal, melodija, ki te je objela vsega in ji nisi mogel uteči. Zjutraj se je rodil dan ob njej, zvečer je še vedno pela zvezdam na nebu. Vedno je odmevala, vsepovsod je donela.

Študentovska ljubezen! Pozdravljena in blagoslovljena! V zlati zarji se rodiš in v vesoljstvo postavljaš svoje pravljичne gradove!

Najina zadnja srečanja so bila drugačna kot poprej. V očeh se nama je užigal ogenj. Z rdečičo na licih sva si odgovarjala.

„K Roku pridi po pouku dopoldne. Čakal Te bom!“

To je bila vsebina ljubavnega pisemca, na košček zvezkovega lističa napisana, ki sem ji ga stisnil opoldne ob izhodu iz gimnazije.

Precej časa sem se prešedel po hrapavi, od dežja in snega izprani klopici, se tu pa tam dvignil in skozi majhne špranvice zelenih kostanjev kukal po beli cesti nav-

zdol in ugibal: pride ali ne. Po višini sonca sem določil čas: druga polovica popoldneva. V rokah sem mečkal droben zveščič z latinskimi besedami. Ponavljal sem besedo za besedo, jih mečkal na ustih, v glavo mi niso hotele. Pa kako bi le spravil v teh nestrpnih minutah še kaj v njo, ko je bila pa polna vsega drugega: oči so vidle pred sabo samo smehljajoč obrazek Katicice, dve krpici umitega sinjega neba v njenih očeh in na obeh straneh proti prsim navzdol viseča kitica temnorjavkasih las. Če pomislim, da se je znala smehljati sladko, kakor nihče na svetu, je bilo odveč pričakovati, da bi stlačil tedaj v vrečico spomina kako latinsko besedo...

Končno vendarle: hitela je po cesti, stiskajoč neko knjigo pod roko. Že sem ji hotel stopiti naproti, a sem se brž premislil. Ne! Naredil se bom, kakor da sploh nisem opazil njene navzočnosti. Sključil sem se na klopi ter ves zbran buljil v latinski zvezek, kakor bi zares nobena stvar ne bila bolj zanimiva na svetu.

Nenadoma mi je pokrila z dlanmi oči.

„Kdo je?“ je sregovorila z nizkim glasom.

Pobožal sem njene roke, kakor bi res ne slutil nič ter obtipal rubinast kamen na prstanu, ki ga je nosila na levi roki.

„Nekdo, ki mi prinaša srečo,“ sem zašepetal in tesneje stisnil njene roke med svojimi.

„Ali res misliš tako?“ me je pobarala in se sladko zasmejala.

V tem trenutku se mi je zazdelo, da se je pogreznil svet okrog naju: zaživela sva novo življenje, čisto v drugem svetu, na katerem je sijalo samo najino sonce. Teža sladkega občutja v najinih srcih naju je stiskala, govorile so oči in pritrjevali so jim udarci src, ki so v rahlih odtenkih prihajali prav do konca sklenjenih rok.

„Prinesla sem matematično knjigo, sicer mi mama ne bi verjela, da se grem učiti k Veri. Jutri pišem nalogo,“ je pojasnila.

„Saj se tudi z mano lahko učiš,“ sem ji ponudil.

„Ne! Saj bo za to še čas pozneje. Govoriva raje o čem drugem...“ je dahnila.

„Dobro, pa o čem drugem!“

„Kaj boš počel v počitnicah?“ me je vprašala. In še preden sem ji mogel odgovoriti, je nadaljevala: „Jaz bom šla z očkom na morje. Na otok Krk.“

„Jaz bom šel pa v planine. Letos bi rad rehodil Kamniške, od Ojstrice pa tja do Grintovca. Tudi v Logarsko dolino bom šel ter poiskal izvir Savinje. Me res za-

Sedela je poleg mene... (Lesorez Ivan Bukovec)

nima, káko je neki resnično rojstvo neke reke," sem razpredal.

„Pa se boš kdaj spomnil name?“ Pogledala me je z vprašujočimi očmi, kakor bi mislila, da bom tam živel le za skale in izvire.

„Še vprašuješ! Saj veš, da bo moja misel vedno pri tebi. Zjutraj, ko se bo dramil dan in se bom vzpenjal med skalnate stene, bom mislil nate. Opoldne, ko bom dosegel vrhove, te bom pogrešal ob sebi. Zvečer pa že tako veš, da bo zadnja misel povasovala pri tebi...“

„Tudi jaz te bom v mislih obiskovala. Kako bo to hudo: toliko časa se ne bova videla. Pisala ti bom od tam, če lahko.“

„Kaj bi rekla tvoja mama, če bi ti pisal s planin?“

„Nič takega! Napiši samo pozdrave, pa bom vedela, da misliš name. Vse drugo si bova pa pozneje povedala. Saj veš: starejši ne razumejo naših pogovorov in našim pismom bi se nasmihali...“

„Kakor da oni niso bili nikoli mladi in se nikdar niso imeli radi...“ sem pripomnil. „In če ti prinesem encijanov cvet, prav tako plav kot so tvoje oči — ali ga boš vesela?“

„Pa kako! Vedno bi me spominjal nate. — In kaj naj prinesem jaz tebi z morja?“

„Lupino morske školjke, če jo najdeš. Postavil bi jo h knjigam.“

Sedela je poleg mene tako, da je mogla videti proti cesti navzdol. Nenadoma si je položila pre-

plašena obe roki na usta in se sklonila k meni. Skoraj sem se prestrašil, kaj se ji je zgodilo. Še prej vsa živa in nasmejana, je v trenutku prebledela in strah ji je šinil v oči.

„Ojoj! Mlinar in Habel s kole-si!“ je s strahom zajecljala.

Profesorja: matematik Mlinar in zgodovinar Habel.

Kaj bo zdaj? Če naju najdeta, nama ne uide ura strogega spraveševanja. Ljubezen šestošolcem, še bolj pa petošolkam, tedaj ni bila dovoljena. Komaj da so si jo po zmernih kapljicah smeli privoščiti osmošolci, ki so bili že na odhodu iz zavoda. Mi, uboge reve, pa je zelo na skrivaj, da te nihče ni videl. Ali pa: nič. Srce naj bi obdali z ledenimi stenami, očem pa prepovedali gledati pomladno cvetje in se veseliti ob njem...

Toda tople ljubeznive sapice raztopijo gore ledu, kako bi do drobnega srčka ne prišle — in oči je Bog človeku ustvaril, da mu služijo...

„Odpri matematiko... piši... računaj...“ sem hitel, kakor mi je pač na misel padlo v tem trenutku. „Ne! Nikar! Skočiva za zidovje...“

Še v tem trenutku sem jo potegnil z vso močjo za sabo za zidovje pri glavnem oltarju, da ji je padla knjiga na tla.

„Pusti jo!“ sem zapovedal.

Medtem sta profesorja že udarjala na prednji strani na vhodna

vrata v cerkev in škrtala z zarjavelo kljuko, a vrata se niso vda-
la. Godrnjala sta med seboj. Mid-
va sva v smrtnem strahu pridrž-
vala sapo.

Nenadoma se mi je izvil polgla-
sno iz dna srca proseč vzdih:
„Sveti Rok, odpodi ju proč! Od-
podi ju proč!“

Katica je prasnila v smeh. Sil-
no smešna se ji je zdela moja pro-
šnja.

„Pst!“ sem zasikal in jo resno
pogledal.

Čez dober trenutek so se glas-
vi spredaj oddaljevali. Odpeljala
sta se naprej po beli cesti.

Pobral sem ji knjigo s tal in
zmenila sva se, da jo mahneva po
ločenih poteh nazaj proti mestu.

Na sladki in sončni popoldan je
legel hlad temnega oblaka.

— — —

Rokova cerkvice ob Dravi je
daleč od mene. Encijanove oči so
zbledele med zadnjo vojno.

Srečujem se s svetim Rokom
med kordobskimi hribi. Čudovito!
Našel sem tudi oči, velike, plave,
kakor encijan izpod Ojstrice. Če
bi imela še kiti, spuščeni čez pr-
sa, bi ji bila zelo podobna.

Enaka pa ne! Katica je bila le
ena!

Večna pomlad je bila takrat. Da-
nes ima vse le še okus po pepe-
lu...

Bo še

Dialog v dokumentih zadnjega koncila

DRUGOTNE ZNAČILNOSTI DIALOGA

Drugotne ne pomeni postranske,
nebistvene značilnosti. Tudi te so
bistvene, tako da brez njih ni dia-
loga v koncilskem pomenu. Ime-
nujemo jih drugotne, ker slede iz
tistih prvih, ki smo jih navedli in
ki že podajajo definicijo dialoga.

Te drugotne značilnosti so tedaj
v onih osnovnih obsežene in jih iz

njih izvajamo. To že spada bolj k razlagi definicije dialoga, kako jo je treba razumeti, in k vsebinskemu poglobljanju pojma dialoga.

Tu navedimo le nekatere najbolj vidne in važne take značilnosti.

1. *Obojestranska vzajemna udeležnost v dialogu (bilateralnost, recipročnost)*. Ta je v tem, da obe strani — more jih biti tudi več — v razgovoru sodelujeta, govorita drug drugemu in drug drugega poslušata, drug drugemu dajeta in drug drugega prejemata.

Ta lastnost je obsežena že v samem pojmu razgovora, dialoga. Zakaj, če tega ni in govori le ena stran, to ni razgovor in dialog, ampak le monolog.

V vsem koncilskem govorjenju je vključena ta obojestransost v dialogu. Zakaj dialog je skupno iskanje rešitve, bodisi v teoretsko-doktrinarnem bodisi v življenjsko-praktičnem vprašanju; v dialogu naj si ljudje po besedah koncila „prizadevajo drug drugega razsvetliti“, v sporih naj po dialogu pride do „poravnave“. Vse to izražanje koncila pomeni, da obe strani druga drugi govorita in druga drugo poslušata.

To značilnost danes teoretiki dialoga splošno mnogo poudarjajo: poslušati, skušati razumeti tuje mnenje, s svoje strani pa skušati drugemu približati in napraviti razumljivo svoje stališče.

Zato samo govorjenje z ene strani in z druge le poslušanje, kot je

npr. pri predavanju ali pri pridigi v cerkvi, ni dialog. Dialog namesto pridige v cerkvi je prepovedan. Je to nekaj drugega kot pridiga in Cerkev to loči. Prav tako branje filozofskega dela in ob tem razmišljanje ter miselno diskutiranje z avtorjem ni pravi dialog: zakaj v tem primeru govori samo avtor dela, a on mene ne posluša. To bi bil le dialog v mislih, ne pa v „realnosti“, t. j. v realnem in dejanskem govorjenju drugemu.

2. Osebe v dialogu si stojijo nasproti kot enake in ne pride pri tem v poštev red in odvisnost socialne nadrejenosti in podrejenosti. (Baza, ki se na njej ljudje srečujemo v dialogu, je najosnovnejša baza splošne človeške enakosti — in splošnega človeškega bratstva, če to izrazimo v bolj moralnem tonu.)

V dialogu namreč gre za skupno iskanje resnice ali prave rešitve v življenjskih stališčih. Pri tem iskanju pa v dialogu odločajo razlogi in se tehta njih vrednost, ne pa moč socialne avtoritete osebe, ki govori.

Zato socialni odnos ukazovanja nadrejenih in poslušnosti podrejenih ni dialog. Avtoritativno učenje Cerkve in naše poslušanje ni dialog, ker vse to ni na osnovi človeške enakosti, ampak na bazi socialne hierarhije.

Vsekakor morejo biti v skupnem dialogu predstojniki in njihovi podrejeni: delodajalci in delavci,

ministri in njihovi uradniki, škofje in duhovniki, duhovniki in verniki. A v dialogu ne nastopajo kot taki, tj. v moči nadrejenosti in drugi kot podrejeni, ampak kot osebno drug drugemu enaki in dalje vsak le v moči svojih razlogov. Ko govori Cerkev o novi metodi dialoga v svoji pastoraaciji, je novost tudi v tem: z ravni avtoritete se Cerkev po svojih predstavnikih približa v dialogu človeku na ravni človeškega bratstva in človeške enakosti.

Ne moremo kar kratkomalo enačiti: vse poslanstvo Cerkve je dialog (to bi bilo le v zelo širokem pomenu). Poslanstvo Cerkve je staro, kot je Cerkev. Ali potem glede dialoga v Cerkvi danes ni nič novega?

Ta znak osnovne človeške enakosti in bratstva v dialogu je v izražanju koncilskih dokumentov zelo viden in ima v njih pogosto moralno aplikacijo: kot je podlaga pravega dialoga osnovno človeško bratstvo, tako naj prav dialog krepí med ljudmi tega duha bratstva.

V tem odnosu splošnega človeškega bratstva med ljudmi je vključena medsebojna enakost in svoboda, medsebojno spoštovanje in ljubezen, dobrohotnost in upoštevanje dostojanstva človeške osebe v drugem, pa tudi ponižnost. O vsem tem govore koncilski dokumenti v zvezi z dialogom.

Dolga vrsta je teh mest. Povsod

je dialog skupno iskanje na podlagi enakosti in bratskega medsebojnega odnosa in se v njem, kolikor je res dialog, ne uveljavlja moč socialne avtoritete kot take.

Pri tem tudi ni izjema oficialni dialog (v tem pomenu javni ali uradni), kjer nastopajo osebe kot predstavniki vsak svoje skupnosti ali ustanove in z njihovim mandatom (pooblastilom). Nasproti svoji skupnosti ima v njej pač vsak svoj socialni položaj, v dialogu pa nastopajo kot med seboj enaki.

3. V koncilskih dokumentih in v drugi literaturi o tem se močno poudarja kot važna značilnost dialoga „ljubezen do resnice“. (V življenjsko-praktičnem dialogu to nadomešča iskrena želja po rešitvi praktičnega problema.)

Dialog je namreč skupno iskanje resnice. To pomeni resnično, iskreno iskanje, česar pa ne more biti brez ljubezni do resnice.

Tako je pravi dialog po izražanju koncila le tam, kjer je iskrena „ljubezen do resnice“, in tak dialog tudi imenuje „iskren dialog“, „odkritosrčen razgovor“, razgovor „brez zahrbtni misli“.

To vse pomeni, da je resnica v dialogu najvišji zakon. Zaradi nje moramo drugače misleče „človekoljubno in dobrohotno razumevati v njihovem mišljenju“, kot govori koncil; zato je zanj potrebna „pripravljenost druge poslušati“, kot je seveda potrebna tudi zve-

stoba svojemu mnenju, dokler se ne bi izkazalo, da ga je treba dopolniti ali spremeniti, zaradi resnice. Zaradi ljubega miru se odpovedati svojemu mnenju, je napačni „irenizem“, ki je kot ravnodušnost ob resnici in neresnici izdajstvo resnice ali vsaj obup nad možnostjo spoznanja resnice.

V dialogu ob poslušanju tuje ga mnenja in v svojem mnenju samo išemo resnico.

Koder v ljudeh tega ni, ampak imajo druge namene, ne glede na resnico, ki se le navidezno zanj prizadevajo, je to le navidezen neresničen dialog. Tako bi mogel biti kdaj glavni namen v „dialogu“ le spoznati misel nasprotnika in ga razkrinkati, ali norčevanje in izzivanje nasprotnika; česar se često govori o „inštrumentiranem dialogu“, navadno v tem smislu, da je izrabljan v trenutne politične namene.

4. V zvezi z ljubeznijo do resnice je pri tem dialogu nekje v osnovi tudi vedno neko zaupanje v skupno iskanje resnice (ali skupno reševanje življenjsko-praktičnih problemov).

To zaupanje je podlaga skupnega iskanja v dialogu. Če tega ne bi bilo v dialogantih, ne bi bilo razloga za dialog, bi bilo vse to skupno iskanje neutemeljeno, prazno, brez osebnega prepričanja o smislu dialoga in neiskreno.

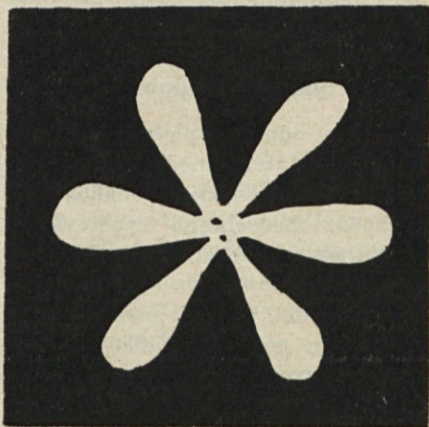
Poti do spoznanja resnice so

različne: neposredno božje razodetje, človekovi osebni uvjeli, pa tudi socialne poti, tj. s pomočjo bližnjega, kot je npr. vsako učenje; sem pa spada kot neka socialna pot do spoznanja resnice tudi dialog.

Pravi dialog v tem zaupanju v skupno iskanje vključuje vedno tudi nekaj ponižnosti. Zakaj ob tem človek prizna, da more ob bližnjem v dialogu glede resnice kaj pridobiti. Napuh, ki bi si v njem človek domišljjal, da vse sam in do konca najbolje ve in mu nihče ne more nič dati, ampak vsi morajo samo od njega prejeti, onemogoča iskren dialog.

Zaupanje v skupno iskanje resnice v dialogu ob vseh težavah navaja k potrpežljivosti. Zato je dialog po izražanju koncila „potrpežljiv razgovor“.

Dr. Franc Gnidovec

Francisco García-Salve — M. Mt.

DNEVNIK MLADENIČA^V IZ PRENA

Ti si spremenila moje življenje.
Ti si bila dobri angel moje mladosti;
Tvoja krotka navzočnost
je umirila moje čelo.
Danes te zapuščam,
ker me glas Učenika in Prijatelja vabi,
naj mu sledim.

Vsaka odpoved zahteva junaštva.

Mladost je najplemenitejša doba življenja, polna svetlobe, čustveno najmočnejša. Če je mladost čista, je pesem upanja. Kristina, Nande; vsi mladi ljudje, ki poznate svetle ure, polne božje navzočnosti, ne odrecite se junaštvu. Pravico imate živeti polnost življenja, pravico hoditi skozi življenje kakor cvetoča drevesa. Išcite in odkrili boste nov svet, božjo zemljo. Mladost je vaš svet, ki ga vsi pričakujemo.

2. septembra. Zopet na ladji. Vračam se iz Pollense. Včeraj sem se poslovil od prijateljev in znancev, sorodnikov, in bratrancev Kristofa in Jerneja. Ko sem se poslavljal od sestrične Marije, je jokala. Skušal sem jo pomiriti, pa se mi ni posrečilo. Tudi jaz sem bil razburjen. Mislil sem na slovo od Kristine.

Berazateški oktet
na mladinskem
glasbenem
festivalu
v Slovenski hiši
v Buenos Airesu

Šla sva na sprehod po poti med drevoredom, kjer sem ji povedal o svojem duhovniškem poklicu. Potem sem jo spremil do doma. Rad bi jo prijel za obe roki in ji poljubil dlani. Vendar sem se premagal. Podel sem ji roko in rekel: „Zbogom, Kristina, vedno se te bom spominjal“.

„Zbogom, Nande,“ mi je odgovorila. Skozi solze se mi je nasmehnila.

Odtrgal sem se od nje in stekel po cesti. Ko sem se obrnil, je še vedno stala na vrtnih vratih in strmela v zahajajoče sonce.

Nande se je vrnil v Valencijo. Fantje pri kongregaciji so ga veselo sprejeli. Ker si še ni bil na jasnem o svojem duhovniškem poklicu, se je v sporazumu s starši vpisal na medicinsko fakulteto. Med študijem, delom v kongregaciji in razvedrilom, mu je zorel poklic. Večkrat se je razgovarjal s svojim duhovnim voditeljem očetom Jakobom. Obiskoval je s fanti iz kongregacije revna predmestna naselja in spoznal od blizu vso moralno in materialno revščino mladine, ki raste brez skrbne vzgoje, brez vodstva. Še bolj je zaželel, da bi mogel delati med mladino za Kristusa. S Kristino si je le redko dopisoval, potem so njegova pisma izostala. Drugo leto ji je po sestrični Mariji sporočil, da bo vstopil v jezuitski red.

Tako se konča Nandetov dnevnik. Prav, ko je bil že v tisku, je prišlo Kristinino pismo.

Cenjeni Nande!

Mi dovoliš, da te še nadalje imenujem Nande? Tvoja sestrična Marija mi je povedala, da si pretrgal s Pollenso in s spomini, ki si jih pustil tukaj. Niti enega pisma.

Razumem vzroke tvojega molka in čeprav mi je težko, jih spoštujem. Bog je zmagal. On je vzel tvojo mladost, tudi nekaj mene same. Iskreno ti povem: jokala sem, ko sem zvedela, da sem te izgubila za vedno. Postal boš duhovnik.

Res je, da sem vedela za tvoj poklic. Ti sam si mi povedal tisti nepozabni večer na poti med drevoredom. Vendar sem upala, da boš končno ostal z mano. Borila sem se z božjim klicem. Bog je zmagal in jaz se ne upiram več. Prosim te le za neizbrisen spomin na deklico, ki je sanjala s tabo, ki te je ljubila, pa se uklonila pred Bogom.

Daleč je ostala Pollensa. Zelo sama je ostala deklica, ki je bila „tvoja Kristina“. Ostane mi le tolažba, da ti je spomin name čist. Saj se me boš kdaj spominjal, kajne? Skoraj prošnja je to. Mi ne daš vsaj te miloščine?

Zbogom, Nande, zbogom, za vedno v spominu.

Kristina.

Nande je z odločno roko pripisal tele vrstice:

Tudi jaz sem jokal, ko sem prebral pismo. Kako velika je moja ljubezen do nje. Smilila se mi je, ko je skoro beračila za spomin. Takoj bi ji odgovoril, da se je bom vedno spominjal, da je ona moja najdragocenejša odpoved, ko sledim Jezusu, da mi je ona nevede pomagala na tej poti.

Šel sem na cesto, tekel v prvo cerkev in tam pred oltarjem sem odkril svoje srce. Jasno sem spoznal, kadar je Bog tisti, ki kliče, mu je treba slediti. Samo Bog ve, kako kipi kri v mojih prsih.

Pozdravljena, Kraljica,
čista Devica,
Marija milosti polna...

Jezus,
s Tabo in kakor Ti,
živa priča večnosti,
sledil ti bom prezpogojno.

Bog je avtor te resnične zgodbe. On vedno napiše zadnjo niko.

K o n e c.

Moja zgodba

Šele po dveh dnevih sem le zapala mami to novico. Tih me je poslušala. Na vse moje ihtenje mi je rekla le:

„Moj ubogi otrok!“

Nič več. Pustila me je, da sem se ji naslonila na ramo in me komaj občutno božala po laseh. Hvaležna sem ji za njen molk, za razumevanje, sočutje in spoštovanje mojih skrivnosti in bolečin.

Janeza je Jožetova odločitev čisto omamila. Ne je skoraj nič. Z govorjenjem je prav tako. Komaj kdaj usta odpre, in še takrat je samo: da, ne, prav, je že dobro in podobno. To nedeljo ni šel niti nogometne tekme gledat. Ti pustež, ti!

Jaz hodim kakor avtomat. Ničesar ne vidim okoli sebe, kot bi bila slepa.

Na zunaj se sicer obnašam kot prej. Kot da se ni nič posebnega zgodilo. Sama ne vem, odkod mi prihaja toliko notranje moči.

Ali je to milost božja?

Ali pa samo moj ponos, če ne celo kljubovalni napuh?

Nočem se preveč natančno analizirati, saj se mi bo še zmešalo... Že s tem sem zadovoljna, da se mi je posrečilo živeti naprej in da nisem naredila kake neumnosti, kot druga dekleta zaradi nesrečne ljubezni... Že to se mi zdi veliko vredno!

Medtem ko sem bila v službi, je Jože prišel k nam po slovo. Z vsemi domačimi je govoril, z vsakim še posebej. Meni je že tako vse povedal, kar mi je bilo potrebno in kar bi raje videla, da ne bi nikdar izrekel.

A danes dopoldne mi je vseeno telefoniral v pisarno:

„Silva, jutri odidem. Z Bogom, Silva, Bog s teboj!“

Z Bogom je posebej poudaril in počasneje izgovarjal. Med z in Bogom je pomenljivo premolknil. Predobro sem razumela, da me s tem hoče izročiti Bogu v varstvo.

Odšel je zgodaj zjutraj. Janez ga je spremljal do postaje, a se do popoldne ni vrnil domov. Proti večeru pa „babica“ telefonira:

„Bodite brez skrbi. Janez je pri meni. Skrajja je bil slabe volje, potem se je razgovoril, ko sem mu še postregla z malo narezka, peciva in s kakavom, ga je bil pa kmalu sam smeh in klepet. Na svidenje! Vsak čas mora že priti domov.“

Blažena leta, ko se more človeka

potolažiti z malo narezka, peciva in s kakavom!

Danes sem šla v cerkev. Pokleknila sem v isto klop, kot tisto popoldne, ko sem molila ob Jožetu in se zahvaljevala Bogu za najino ljubezen. Tedaj sem v tisti klopi izročila Mariji v varstvo svojo lepo in res prvo ljubezen, saj tisto z Marijanom ne zasluži nobenega poštenega imena. Saj ne rečem, da Marija ni varovala najine ljubezni, le to me boli, da je moje besede vzela preveč idealno in je Jožeta prepričala, da je namenjen za višjo Ljubezen. Priznam, da srčno trpim, a upam, da bom prav z Marijino pomočjo tudi to mogla sčasoma prav razumeti in sprejeti.

Šele tedaj, v cerkvi, sem se mogla prvič in na vso moč razjokati, odkar mi je Jože zaupal, da se prostovoljno odpoveduje najini ljubezni in se predaja Bogu.

Ko sem prišla domov, mi je Minka že pri vratih rekla:

„Pegica, gospa Dragar ti je telefonirala. Prosila te je, če bi ti mogla presaditi nekaj kaktusov, češ da se ti baje dobro razumeš na to delo... Naročila je, naj ti povem, da te potem lepo povabi na večerjo.“

„Jaz, da naj bi se dobro razumela na presajanje kaktusov?! Soudaj šele razumem! Poznam jih že, a naučila se pa še nisem, kako bi se dalo presajati bodice, ki zbadajo srce, da krvavi!“

Minka se ni niti malo ponorče-

vala iz mene. Zadnje čase se zelo dobro razumeva. Zelo je obzirna in pozorna do mene. Zdi se mi, da vsi domači dobro razumejo moje trpljenje in iskreno sočustvujejo z menoj. Včasih se mi zdi, da se mi godi kakor obsojencu na smrt, ko mu ponujajo zadnjo cigareto v življenju in še od te ostane samo siv oblaček dima, ščepec pepela in mrtev ogorek.

Ko sem prišla k „babici“, mi je rekla:

„Veš, Silva, tisto o kaktusih je bil samo izgovor. Saj si gotovo že sama uganila. Povedati ti moram nekaj važnega o Janezu, in sicer ravno tebi. Fant je prišel včeraj k meni, s postaje grede, in se mi popolnoma zaupal: hoče postati duhovnik...“

Skomignila sem z rameni:

„To je trenutno navdušenje! Ommil ga je Jožetov zgleđ, katerega je tako občudoval...“

Gospa Dragar mi je z vso jasnostjo odkrivala počasi vso resnico:

„Se ti zdi, Silva, da je res trenutno navdušenje? Veš, Janez je že dolgo časa sanjal o duhovniškem poklicu. Že tedaj mi je zaupal svoje pobožne želje. Potem so prišla zanj težka leta, prijatelji, preizkušnje in skušnjave vseh vrst, majhni nedolžni flirti... Očital si je nezvestobo poklicu. Veliko je trpel zaradi tega. Skušal je zadušiti glas, ki ga je vabil v semenišče. Iz tega razloga je opustil študij latinščine. Upal je, da bo tako zaključil v sebi borbo, v

kateri je hotel biti na vsak način zmagovalec... Olgin odhod v samostan ga je zamajal v odporu, Jože pa mu je s svojo odločitvijo dokončno pomagal do jasnosti in sedaj spet misli kot pred leti. O tem je govoril s svojim prijateljem, bivšim profesorjem. Skrbelo ga je, če ga bo gospod prav razumel. Doma pa si ni upal o tem govoriti. Takole mi je razlagal ta strah: 'Rekli mi bodo, da sem vetrnica, da menjam poklice kot sedemletni fanté. Marko bo s pestjo tolkel po mizi. Minka se mi bo smejala in se norčevala iz mene... Ampak zdaj sem odločen, kar je, to je. Če človek vidi takšnega, fanta, kot je Jože, vstopiti v semenišče, potem se ti razblinijo vsi dvojni in se ne moreš več ustavljati poklicu... Jože je imel vse pogoje, da bi v svetu postal srečen. Imel je dosti denarja, bil je lep in postaven kot filmski zvezdniki, dekleta so ga oboževala in ženske občudovale, marsikatera bi bila nadvse srečna, če bi lahko postala njegova žena... In Jože mi je priporočal: Janez, zaupaj vse to Silvi, čimprej! Boš videl, da te bo ona popolnoma razumela. — Ampak si nisem upal, gospa Dragar. Silva ima že svojih problemov čez glavo in ji ne morem naprtiti še mojih...' Obljubila sem mu torej, draga Pegica, da bom o tem jaz govorila s teboj. Prepričana sem, da ti najbolj zaslužiš, da prva zveš novico o Janezovi odločitvi za duhovniški poklic...“

Objela me je z obema rokama in me dolgo časa molče držala, kot da

bi mi z rokami hotela povedati, česar ni mogla z besedo.

V nepoznani notranji stiski sem le megleno predla misli:

„Bog ve, morda bosta pa zaradi mojega velikodušnega DA, zgodi se!, kar dva nova duhovnika!“

Kljub težkim doživetjem in spoznanjem mi je bilo v srcu neznanško lepo, na ves glas bi pela in vriskala, da bi ves svet slišal zahvalo za osrečujočo odpoved nas treh: Jožeta, Janeza in mene, uboge Silve...

O tem pa sem trdno prepričana: odslej bom bolj previdna preden bom rekla DA ali NE v važnih odločitvah. Eno in drugo more imeti čudovite ali strahotne posledice, pravilne ali zmotne, svete ali grešne, vesele ali žalostne. En sam DA ali NE, včasih nitj z usti izrečen, ampak samo z rahlim vztrepetom oči ali stiskom roke, en sam DA ali NE nas posvečuje ali omadežuje, gradi ali podira naše življenje in življenje tistih, ki so z nami povezani, en sam DA ali NE pogublja ali rešuje! Kakšna moč je zakopana v teh enozložnicah! Res bom premislila, preden bom spet rekla kak odločilen DA ali NE!

Konec

Ribičeve sandale

Z avtorjevim dovoljenjem

Rad bi ga obdržal pri sebi, a Jean misli, da mi ne bo veliko koristil. Njegovo predstojništvo in pa rimska kurija so po svoje ljubosumni in se boje neke sive eminence v Vatikanu. Kardi-nal Rinaldi je ponovil povabilo, naj bi Jean delal v njegovi vili. Predlog je bil Jeanu všeč in tako bom gotovo moral pristati na nje-gov odhod. Sicer si ne bova daleč narazen in ob nedeljskih kosilih se bomo sešli. Zdaj ko sem ga sre-čal, zavračam misel, da bi mu pu-stil oditi. Toliko sem se ob njem naučil ob sprehodih po deželi. Naj-bolj me je prizadela razlika med bogastvom v njemu lastni zadost-nosti in grozno revščino, ki jo je še tolklo toliko ljudi. To je tudi glavna privlačnost in moč komu-nizma v Italiji. Več časa, kot mi bo dano živeti, bi bilo treba za izravnanje razlik. A kljub temu sem si zamislil dejanje, ki bi se utesnilo spremeniti v simbol.

Kongregacija za obrede me je obvestila, da bom kmalu mogel proglasiti za blažena dva nova bo-žja služabnika. Postopek za tako proglasitev je dolgotrajen in tudi precej stane, drage so pa tudi za-

Morris West — Pavle Rant
Ilustriral: Hotimir Gorazd

ključne ceremonije. Pravijo mi, da bi vsi stroški znesli okrog petdeset tisoč ameriških dolarjev. Morda me bodo obdolžili, da hočem zamenjati veličastje liturgičnega življenja v Cerkvi, a sklenil sem, da bom ceremonijo odpravil s prav preprosto molitvijo, razpoložljiva denarna sredstva pa namenil raznim dobrodelnim ustanovam. Potrudil se bom, da bo javnost bolj na široko spoznala moje gledanje, ker tako bo tudi razumela, da je delo božjih služabnikov bolj važno kakor pa njih proglašanje za blažene.

Čudno, a v tem hipu sem se spomnil na Ruth Lewinovo in njeno socialno delavnost, z njo pa vseh, ki kjerkoli na svetu delajo dobro, brez vzpodbujanja in brez duhovne podpore, kakor je videti. Spominjam se tudi besed Učitelja; navaden kozarec vode, ki ga v Njegovem imenu damo, je Njemu namenjen poklon. Tisoč sveč v cerkvi sv. Petra niso nič v primeri z revnim človekom, ki se Bogu zahvaljuje, ker čuti hvaležnost do enega izmed svojih bližnjih.

Naj se obrnem v katero koli smer, vedno me potegne za seboj misel na prvotno Cerkev, in ne morem si misliti, da bi me to zmoglo zapeljati v zмотo. Nimam osebnega navdiha. Živim pa v Cerkvi, njej pripadam in če moje srce bije v soglasju z utripom Cerkve, potem se nisem zmotil. „Sodi me, o Gospod, in loči mojo pravdo od tiste nevrednih.“

IX.

Poletje je šlo h kraju. Prve jesenske barve so oblivale Villo Borghese, kjer so množice še vedno izrabljale usihajočo toploto sonca v nedeljskih popoldnevih.

Ruth Lewinova je bila med nji-mi. Ukvarjala se je kot rednica z bebastim otrokom in pri vsej težki odgovornosti vendarle čutila v sebi mir in zadovoljstvo. Njena bolezen je prešla. S počitnic se je vrnila okrepljena. Končno se je znašla na trdnih tleh: po letu dni beganja se ji je vrnila jasnost. Ruth je dobro vedela, kaj je bila in kaj je imela pravico terjati. Ni bila spreobrnitev, ampak prihod na cilj, kar ji je pomagalo, da ni bežala več pred stvarnostjo. In če že ni čutila popolnega uresničenja in doživetega zadovoljstva, je vendarle smela upati na kaj lepšega v življenju.

Judinja je bila. Podedovala je kri in z njo zgodovino. Sprejela ju je ne kot breme, ampak kot obogatenje. Zdaj je jasno spoznala, da ju nikdar ni zavrela, pač pa bežala pred njima zaradi okolnosti v otroških letih. Beg ni bil znak krivde, ampak naključje. In nremarala ga je, kakor so njeni predniki znali preživeti suženstvo in razcepljenost po vsem svetu na zaničevanje po evropskih ghetih.

Razumela pa je še več: da je veselje dar, ki ga sprejmeš z vso hvaležnostjo in niti ne pomisliš,

da bi ga plačal. Kakor ne plačaš sončne svetlobe in prepevanja ptičev. Stegneš roke, da boš hvaležen prejel dar in potem ta dar umeš razdeliti. Plačilo je preveč vsakdanja beseda, da bi jo lahko rabil. Rože cveto iz oči mrtvih, a zato še ne nosimo mrtvega trupla na svojih ramah, ker smo tiste rože potrgali. Rodijo se skaženi spački, a jim ne smemo odrekati lepote in ljubezni, ker bi to bil grozen nesmisel.

Ruth ni poznala več dvomov. Poglobila se je v krščansko vero svojih otroških let. Nekoč jo je spreminila v tiho zatočišče, a se je kasneje oddaljila sredi groze in zmešnjav. Zdaj ji ni bila več zatočišče, ampak okolje, v katerem je hotela živeti in rasti. Kakor sonce, petje ptičev in kakor rože je bilo zastonj. Nobene pravice ni imela do njega, razloga pa tudi

Jean in papež Ciril v filmu
Ribičeve sandale

ne, da bi ga odklanjala. Vsi imajo pravico spati na svoji blazini, mehki ali trdi, kajti brez spanja ni življenja. Smrt pa ne plača dolgov, jih samo poravna.

Ko se je vrnila domov, se je že potemnilo in jesenski hlad je vdiral v mesto. Kopala se je, preoblekla, si pripravila večerjo, ker je služkinja imela prost dan, položila nekaj plošč na gramofon in se namenila preživeti miren večer v samoti.

Še pred nedavnim bi jo misel na tak samotni večer gnala v obup. Zdaj je bila vesela v svoji notranji mirnosti. Ni si bila več tujka sama sebi. Bila je Ruth, vdova, Judinja po rojstvu, kristjanka po lastni volji. Zadosti je bila stara, da je lahko razumela bližnjega, in tudi še dovolj mlada, da bi mogla ljubiti, če bi ljubezen prišla.

Pozvonilo je in ko je odprla vrata, je pred njo stal Jurij Faber, pijan in blebetajoč. Srajca je bila zmečkana, obleka umazana, lasje razmršeni in že nekaj dni se ni bril.

Dobro uro je trajalo, preden mu je Ruth zbistrila glavo z močno kavo in razumela njegovo zgodbo. Odkar ga je Chiara pustila, je brez prestanka popival. Nič ni delal. Njegova pisarna je tekla sicer naprej, ker so za to poskrbeli kolegi, ki so namesto njega pošiljali članke in odgovarjali na telegrame, obenem pa prikrivali pisarni v New Yorku resnično stanje.

Za tako finega in psihološkega človeka je bil takšen padec nekaj silno žalostnega. Za nekoga, ki je v Rimu užival tolikšen ugled, bi takšno stanje lahko kmalu pomenilo nepopravljivo zadevo. A zdelo se je, da Jurij Faber ni bil sposoben samega sebe znova postaviti na noge. Samega sebe je preziral in čvekal zgodbo o užaljeni moškosti. Predal se je solzam lastnega sočustvovanja.

Kot otrok je ubogal Ruth, ko ga je nagnala, naj se gre skopat, in ga potem spravila v svojo posteljo, da bi prespal pijanost. Medtem ko je spal, mu je izpraznila vse žepe, stlačila vso obleko v zavitek in se podala na njegovo stanovanje iskat sveže perilo in zlikano obleko pa še brivski pribor. Spal je še, ko se je vrnila, in odločila se je preživeti novo obdobje na straži.

Kaj enostavno bi bilo nastopiti v vlogi Device vedne pomoči z mazili in obvezami, ki bi potešile užaljeni ponos! Silno nevarno bi bilo lahko ponuditi mu svojo ljubezen kot škatljo bonbonov v zameno za izgubljeno ljubezen. Zaradi same sebe in njemu v dobro tega ne sme storiti!

Ko se je Jurij pojavil pri zajtrku, mu je Ruth grobo dejala:

„To se mora končati, Jurij, in to takoj! Poneumil si se zaradi ženske! Nisi niti prvi in tudi ne zadnji. A ne smeš samega sebe uničiti zaradi Chiare ali kogar koli drugega!“

„Da bi se uničil!?“ je dejal ves potrft. „Ali ne razumeš, kar sem odkril, da ni ničesar, kar bi mogel uničiti. Ne obstajam več. Samo še kup lepih manir in častniških navad je ostal po meni... In Chiara je to uvidela. Zato je šla na svojo.“

„Jaz pa mislim, da je Chiara čisto navadna koristolovka, in da si lahko srečen, ker si se je znebil.“

„Campeggio je imel prav,“ je odvrnil. „Preveč mehak sem: majhen udarec mi pritisnejo, pa že zlezem skupaj.“

„Pridejo trenutki, ko vsakdo po svoje zleze skupaj, resničen preizkus pa nastopi šele tedaj, ko se moramo spet vzravhati.“

„Kaj naj pa naredim po tvojem? Da si stresem prah s sebe, zatakнем vrtnico v gumbnico in se vrnem na delo, kot da se ni nič zgodilo?“

„Samo to in nič drugega, tako je!“

„Čustvenost, samo prava judovska čustvenost,“ je besno zarenčal. „Ves Rim se smeje na moj račun. In še verjameš, da se bom mogel znova vključiti v takšno življenje?“

„Mislim, da se moraš.“

„Pa tega ne bom storil.“

„Prav, če ti je tako prav. Povej pa, katera je druga možnost! Da se boš vsak dan do onemoglosti napil? In to z denarjem, ki ti ga zaslužijo tvoji prijatelji?“

„Kaj te pa sploh briga, kaj počnem?“

Ruth se je s težavo premagovala, da ni rekla, „ker te imam rada“, pa je požrla besede in mu surovo odgovorila:

„Nič me ne briga, Jurij, a ti si me prišel iskat, ne jaz tebe! Preoblekla sem te in ti vrnila postavo moža. Če pa nočeš biti možak, je pa tvoja stvar!“

„Če pa nisem mož, draga moja, to mi je Chiara dokazala. Dva tedna me ni videla in že se je začela poljubljati z drugim. Vse sem zaradi nje storil, pa me je tako zavrtela! Ali sem potem še možki?“

„Misliš, da bi bil bolj, če bi pil kot svinja vsak dan?“

Končno je utihnil, tako da je lahko začela mirno z njim razpravljati. „Poslušaj, Jurij,“ je dejala, „tvoje življenje je tvoja zadeva. Všeč bi mi bilo, ako bi mogla biti tudi moja, a to se ne bo zgodilo, dokler mi sam te želje ne boš izrazil, seveda popolnoma trezen. Ne mislim te pomilovati, ker se v to ne smem podati. Osmešil si se, kar priznaj. To boš tudi laže prenašal, kot pa da se ti je Chiara izneverila. Ali misliš, da se nikdar nisem tako počutila kakor ti sedaj? Pa še kako in koliko časa! Končno sem zadevo prebolela in zdaj sem zrela ženska, Jurij. Pozno sicer, a sem. In tudi ti moraš dozoreti.“

„Tako strašansko sem sam,“ je otroško poudaril.

„Tudi jaz, in ne veš, koliko ba-

rov sem oblezla? Če ne bi imela tako občutljivega želodca, bi bila danes izgubljena pijanka. A to ni odgovor na vprašanje, verjemi mi.“

„In kakšen je potem odgovor?“

„Čista srajca in roža v gumbnici.“

„In nič drugega?“

„Da, seveda, a to bo prišlo kasneje. Poskusi rešiti najprej prvo vprašanje.“

„Ali mi boš pomagala?“

„Kako?“

„Še sam pravzaprav ne vem. Morda tako,“ se je prvič drobno nasmehnil, „da se bom smel s teboj pokazati.“

„Če to praviš iz samoljubja, ti rečem, da.“

„Kaj hočeš s tem reči?“

„Dobro veš, da se čutim Rimljanko: če te ena ženska zapusti, moraš dobiti drugo. To je tudi edini način, da se znebiš porogljivih nasmehov in besed.“

„Tega nisem hotel reči.“

„Vem, dragi moj, a jaz sem hotela tako povedati vso zadevo. Tisti hip, ko si boš samemu sebi moral priznati, da te skušam po matevinsko voditi ali pa se spremeniti v neko drugo Chiaro, tisti trenutek me ne boš več potreboval. Tako ostane samo še, da se z menoj nokažeš med ljudmi in da se je Jurij Faber znova lotil boja. Velja?“

„Velja... in hvala lepa, Ruth.“

Postregla mu je z drugo skodelico kave in ga prijazno vrašala: „Kaj pa te še muči, Jurij?“

Za hip se je obotavljal, potem pa dejal: „Bojim se Calitrija.“

„Misliš, da ve, kaj si storil?“

„Verjetno bi lahko zvedel. Človek, s katerim sem govoril v Positanu, mi je zagrozil, da mu bo povedal. Če bi tako lahko prišel do denarja, bi mu že povedal.“

„A vendar nimaš nič novic o Calitriju.“

„Res je, nič, a morda namerno čaka.“

„Zakaj?“

„Da bi se maščeval.“

„Na kakšen način?“

„Tega ne vem. Na vsak način sem pa prišel v precej siten položaj: storil sem kriminalno dejanje in Calitri me more spraviti pred sodišče, če bi le hotel.“

Ruth mu je odločno rekla: „Če se to zgodi, boš znal tudi prenesti.“

„Saj mi drugega ne bo ostalo, sicer pa menim, da bi medtem moral govoriti s Campeggiom.“

„Je tudi prizadet pri tej stvari?“

„Neposredno ne, a posodil mi je denar. In svojega sovraštva do Calitrija ne skriva... Calitri bi na najino zvezo kaj lahko odkril. Kot vatikanski nameščeneec je Campeggio veliko bolj ranljiv kot jaz.“

„Potem mu moraš povedati... in še nekaj...“

„Kaj pa?“

„Naj se zgodi karkoli, spomni se: čista srajca in roža v gumbnici.“

Jurij jo je globoko pogledal, sprašujoč najprej z očmi, potem

pa z besedami: „Skrbi te to, kaj-ne?“

„Da, zelo.“

„Zakaj?“

„Vprašaj me spet čez mesec dni in ti bom povedala. Zdaj pa odidi v pisarno in začni delati. Pusti mi ključ stanovanja, da ti ga spravim v red, saj je kakor svinjak.“

Odšel je in Ruth je gledala za njim, premišljuječ, ali bo znal najti človeško dostojanstvo. Vedela je, da ga je ona znala obdržati in v tej misli je bil vir moči. Preoblekla se je in pol ure kasneje je čakala kleče v spovednici.

„Premagal naju je,“ je dejal Campeggio, „in to temeljito, pa še krepke koristi bo iz vsega izvlekel.“

„Še vedno ne razumem, zakaj je to storil?“ je odgovoril Jurij Faber.

Sedela sta v isti restavraciji kot tedaj, ko sta pripravljala zaroto. Campeggio je mirno začel: „Zvedel sem, da vas nekaj časa sploh ni bilo na spregled.“

„Da, po svoje sem ga lomil.“

„Potem ste izgubili začetek lepe zgodbe. Calitrija namreč vzgajajo, da bo znal voditi deželo ro prihodnjih volitvah. V ozadju vseh priprav je princesa Marija Poliziano.“

„Taka je torej ta stvar, tako enostavna!“

„Enostavna in zamotana. Calitri potrebuje cerkveno naklonje-

nost. Javno tajnost so napravili iz njegovega približanja k spovednici. Naslednji korak bo, se razume samo po sebi, ureditev zakonske zadeve.“

„Menite, da bo to dosegel?“

„Brez dvoma. Cerkveno sodišče bo kot katerokoli drugo sodišče upoštevalo samo predložene dokaze. Nikakor ne more soditi vesti.“

„Prekletó je prebrisan pesjan!“ je žolčno dejal Faber.

„Je že tako, prebrisan pesjan je! Tudi do mene je pokazal svojo prebrisanost: sinu je izboljšal položaj, le-ta pa misli, da sonce in luna in še vse zvezde zraven blišče iz Calitrijevega sedala.“

Campeggio je spet povzel: „Tudi vi imate probleme!“

„Jih bom že rešil na nek način. Čakam samo, kdaj se bo Calitri spravil v boj proti meni. Rad si zamišljam, kaj mi vse utegne zagosti.“

„Če si najslabše mislimo,“ je zamišljeno dejal Campeggio, „potem bi lahko podvzel proti vam sodnijski postopek in vas dal izgnati iz dežele. Osebnó ne verjamem, da bi to naredil. Velikó škode bi mu tak škandal na račun njegovega zakona povzročil v javnosti. Če pa si predstavljamo najboljše, potem bo storil vse, kar je v njegovi moči, da boste tako ali tako morali zanustiti deželo. Nemogoče je namreč igrati vlogo dopisnika, ako niste v dobrih odnosjih s tistimi, ki novice ustvar-

jajo. Zraven bi vas pa še nadlegoval z neskončnostjo raznih zakonskih predpisov.“

„To sem si mislil. Ni pa nujno, da bi Calitri vedel za vse moje delovanje. Oni človek iz Positana je morda samo čvekal.“

„To je res, a tega ne boste vedeli, dokler vsa zadeva ne bo končana pri cerkvenem sodišču. Četudi Calitri to ve, ne bo ničesar podvzel, dokler postopek ne bo končan.“

„Tako mi torej ne ostane nič drugega kakor čakati?“

„Ali vas smem nekaj vprašati, Faber?“

„Se razume.“

„Ali ste najino zvezo komu omenili?“

„Da, Chiari in še neki drugi prijateljici. Zakaj ste me to vprašali?“

„Ker je temu takó, potem moram takoj nekaj ukreniti.“

„Kaj neki vendar?“

„Odpovedati moram službo pri Osservatore. Dejál sem vam že, da me imajo v Vatikanu za osebo, vredno vsega zaupanja. Tako se ne morem več izpostavljati sam in tudi ne izpostavljati mojih delodajalcev, da bi me na vsem lepem odkrili.“

„Zelo verjetno je, da vas nihče ne bo potuhtal.“

Campeggio se je nasmehnil in zmajal z glavó.

„Četudi bi takó bilo, vendarle

ne bom mogel svoje vesti umiriti. Ne morem biti več zaupljiva oseba, če samemu sebi več ne zaupam. Edino vprašanje je, kako se sedaj stvari lotiti... ali naj vse do potankosti povem papežu ali pa skrijem pod plašč starosti ali boleznih?“

„Če se boste pred papežem odkrili do kraja,“ je odvrnil Faber, „me boste še hitreje uničili kot Calitri. V Vatikanu se moram ravno toliko gibati kot na Kvirinalu.“

„To vem. Dovolj problemov imate že brez mene. Zato bom takole naredil. Počakal bom, da sodišče izreče svojo sodbo o Calitrijevi zadevi. Če Calitri ne bo šel proti vam, bom stopil do sv. očeta in podal ostavko, rekoč, da zgolj iz zdravstvenih razlogov. Nasprotno pa bom povedal vse, če bi vas Calitri napadel. Tako bova morda vsaj nekaj rešila pri vsej nesreči,“ prekinil je za hip in sila prijazno nadaljeval: „hudo mi je to reči, a naj bo: vi ste izgubili Chiaro, jaz pa svojega sina. Oba sva nekaj zelo važnega izgubila.“

„Vem,“ je mehko odvrnil Faber, „isto bi moral storiti kot vi: na skrivaj pripraviti kovčke in oditi domov. A tukaj sem preživel petnajst let. In upira se mi, da bi moral oditi zaradi take pasje osebnosti, kot je Calitri.“

„Redki so, ki ubeže svoji usodi! Vi in jaz sva se rodila z nemirno usodo. In ne borite se preveč proti njej. Vedno moramo ob-

držati vsaj nekaj dostojanstva, da se lahko izmaknemo.“

V svoji delovni sobi na Borgo Santo Spirito, je jezuitski general Rudolf Semmering govoril s svojim podrejenim Jeanom Télémondom. V rokah je imel zdravniška poročila vatikanskih zdravnikov.

„Ali veste, kaj je na teh papirjih, pater.“

„Da.“

„Pregledi so pokazali, da ste preživeli enega, če ne že dva srčna napada.“

„Tako je. Lahno me je napadlo v Indiji pred dvema leti, drugič pa na Celebesu v preteklem januarju. Dejali so mi, da se mi bo ponovilo kadarkoli.“

„Zakaj mi tega niste povedali v pismih?“

„Saj ni bilo tako hudo, in pomagati ne bi mogli.“

„Postavili bi vas na drugo, lažje delovno mesto.“

„Jaz sem bil v svojem delu srečen. In želel sem ga nadaljevati.“

Bo še

MOLITVENI NAMEN:

Splošni: da bi se pri vseh narodih uvedla ali utrdila vzgoja državljanov za mir.

Misijski: za mir v Sveti deželi...

Uprizoritev Razvaline življenja

Slovensko gledališče in Slovenska kulturna akcija sta uprizorila v začetku oktobra v Slovenski hiši v Buenos Airesu ob 100-letnici Finžgarjevega rojstva njegovo igro Razvalina življenja. Dramo so igrali štirikrat. Režiral jo je g. Nikolaj Jeločnik, sceno zamislil g. Frido Beznik, igrali pa so gdč. Lučka Potočnik, ge. Na-

taša Smersu in Frančiška Reja in gg. Frido Beznik, Ciril Markež, Janez Mežnar in Lojze Rezelj. Režiser je delo usodobil, vsi igralci pa so dovršeno podali svoje vloge.

15-letnica Našega doma v San Justu

„Petnajst let, o domovina v ječi sedeča, Naš dom branik je tvoj na tujem“, je bilo geslo praznovanja 15-letnice Našega doma v San Justu v nedeljo, 10. oktobra.

Slavje je bilo razdeljeno na dopoldanski in popoldanski program. Ob osmih je bila v sanjuški katedrali sveta maša za žive in umrle člane Našega doma, ki jo je daroval dušni pastir dr. Alojzij Starc. Veliko cerkev so rojaki popolnoma napolnili. Med mašo je pel sanjuški zbor, ki ga vodi g. Štefan Drenšek.

Po sv. maši so šli vsi v Naš dom. Vse navzoče je pozdravil g. Rudi Bras, ki je tudi napovedoval program. Fantje in dekleta v narodnih nošah so prinesli argentinsko in slovensko zastavo. Po argentinski in slovenski himni je odpel sanjuški pevski zbor troje pesmi. Predsednik Našega doma g. Peter Čarman je imel govor, duhovno misel pa je podal dr. Starc. Po pozdravu predsednika ZS g. Boža Starihe so dekleta zapele 2 pesmi, g. Bras in Nuška Beličeva sta recitirala Velikonjo in Balantiča, otroški zbor Balantičeve šole pod vodstvom gdč. Anice Mehle pa zapel tri pesmi.

Popoldanski program se je začel

ob petih. Po pozdravu g. **Ivana Ovna** je govoril predsednik NO g. **Miloš Stare**. Kulturni del pa je obsegal naslednji spored: šopek narodnih pesmi sta odigrali na klavirju **Mirjam in Krístina Jereb**; igrico Mucke in miške so odigrali najmanjši pod vodstvom gdč. **M. Zakrajšek**; folklorni ples Ob bistrem potoku je mlin so izvedli naraščajniki, kj jih je pripravila gdč. **Emica Urbančič**; prizor Vojska kralja Matjaža so podali mladci in mladenke (gdč. **Anica Zakrajšek**); gimnastične vaje fantov je naštudiral **Franci Zupanc**; argentinske narodne plesе in slovenske folklorne plesе (gdč. **Klavžar**). Za sklep je telovadna skupina fantov postavila živo piramido, vrh katere je fant razvil argentinsko in slovensko zastavo.

Slomškov dom

Slomškov dom, ki druží Slovence na področju mesta Ramos Mejía, je v nedeljo, 17. oktobra, praznoval 10-letnico blagoslovitve z ljudskim taborem ob veliki udeležbi rojakov. Ves dom je bil okrašen s slovenskimi zastavami in venci. Ob 10 se je slavnost pričela z dviganjem argentinske in slovenske zastave. Spored je napovedoval in povezoval vse točke g. **Marijan Loboda**. Predsednik Slomškovega doma g. **Franc Vester** je izrekel pozdravne besede. Po slovesnem prenosu podobe Marije Pomagaj ob številnih narodnih nošah in ministrantih je msgr. **Anton Orehar** blagoslovil na vrtu novo znamenje kri-

ža, katerega sta počastila g. **Franci Holosan** in **Kristina Breznikar**.

Med koncelebrirano mašo msgr. **Oreharja, dr. Alojzija Starca** in g. **Škerbca** je prepeval ramoški zbor pod vodstvom g. **Gabrijela Čamernika**. Po maši je bila v mali dvorani zakuska za predstavnike domov in organizacij, ki so Slomškovega domu izrekli čestitke in voščila. Veliko rojakov je ostalo pri skupnem kosilu in prijateljskem pomenku.

Popoldansko zborovanje se je začelo ob štirih. Geslo vsega programa je bilo: S Slomškovim imenom — v Slomškovem duhu. Taborne misli so povedali poleg sedanjega predsednika Slomškovega doma tudi vsi njegovi bivši predsedniki: gg. **Franc Pergar, Marijan Šifrer, Herman Zupan ml. in Janez Brula**. Vmes so bili nas^topi šolske mladine (ga. **Ema Blejčeva**), deklet (gdč. **Bernarda Opeka**), fantov (**Heri Zupan**), šolskega in dekliškega zbora (gdč. **Mojca Prešeren**), kvarteta **Finkovih**, folklornih skupin (ga. **Ema Blejčeva**) in pevskega zbora (g. **Čamernik**). . . .

Za sklep je imel govor g. **Miloš Stare**, predsednik NO, obdan z vsemi narodnimi nošami. Ko se je znočilo, je bil podan še prikaz 10-letnega življenja v Slomškovem domu z diapozitivi.

Razstava slikarja Bukovca

V soboto, 14. avgusta, je bila odprta v mali dvorani Slovenske hiše slikarska razstava **Ivana Bukovca**. **G. France Papež** je predstavil slikar-

jevo umetniško pot. Bukovec je razstavil 19 del, samih olj na platnu. Udeležba je bila zelo številna in razstavo je obiskalo veliko gostov tudi še v nedeljo, 15. avgusta, ter naslednji soboto in nedeljo.

Bukovec sodeluje tudi pri DŽ z ilustracijami, za Slovensko kapelo pa je napravil veliki sliki za božič in veliko noč.

Koncert mladinskega zbor

V soboto, 11. septembra, je bil v veliki dvorani Slovenske hiše koncert Mladinskega pevskega zbor, ki ga vodi ga. Marija Geržiničeva. Pred začetkom koncerta je ga. **Milka Pezdirc** pevcem izrekla zahvalo, ker so čisti dobiček darovali za dobrodelni sklad Zveze slovenskih žena in mater, dirigentki pa izročila šopek nageljnov.

Spored, ki je bil razdeljen na tri dele, je obsegal skladbe Gallusa, Mozarta, Brahmsa, Cherubinija, Palestrine, Gilardija, Pergolesija, Einsteina in rusko narodno, od slovenskih skladateljev pa Geržiniča, E. Adamiča, B. Ščeka, M. Tomca, Foersterja, G. Ipvaca in narodne. V solista nastopila **Marko Fink** in **Janez Jerebič**. Dirigentko in pevce, ki so pestri in zahtevni izbor pesmi zapeli dovršeno, so poslušalci nagradili s plaskanjem.

Slomškova proslava

Vsako leto na 3. nedeljo v septembru proslave otroci slovenskih ljudskih šol v Buenos Airesu očeta

slovenske šole, škofa **Slomška**. Letos je proslavo pripravila slovenska šola iz Lanusa, ki jo vodi ga. **Zdenka Janova**. Sv. mašo je daroval dr. **Alojzij Stare**, ki je v pridigi predstavil škofa Slomška. Po sv. maši je najprej otroški zbor pod vodstvom ge. **Janove** zapel več slovenskih pesmi, v drugem delu pa so otroci ljubko odigrali Milčinskega Veselo igro o žalostni princezinji.

SODELAVCI DŽ 1971

Letos so pisali v našo revijo: France Bergant, N. Boninova, dr. Franc Gnidovec, Anton Gosar, Janez Grilc, Jože Guštin, Avgust Horvat, dr. Angel Kosmač, Alojzij Košmerlj, Marko Kremžar, dr. Jože Krivec, dr. Alojzij Kukovica, Matija Lamovšek, Janez Langus, Milan Magister, Gregor Mali, Karel Mauser, Metka Mizerit, msgr. Janez Mohar, msgr. Anton Orehar, Milan Povše, Pavle Rant, Jurij Rode, dr. Alojzij Stare, Jože Škerbec, s. Vera Škrbec, Anton Škulj, dr. Alojzij Šuštar in Meta Vombergarjeva.

Pri Božjih stezicah pa so sodelovali Marjana Batagelj, Zdenka Gornik, Mirko Kunčič, Gregor Mali, Mija Markež, Boris Pavšer in dr. Alojzij Stare.

Cerkev na Slovenskem

Nadškofijski ordinariat v Ljubljani je izdal Letopis Cerkve na Slovenskem oz. med Slovenci. Knjiga ima 496 strani. Je važen zgodovinski dokument, v katerem se zrcali stanje današnje Cerkve na Slovenskem.

Cerkveni listi

1. Ordinariati v Ljubljani, Mariboru in Kopru izdajajo po potrebi **okrožnice** in sporočila z značajem uradnega lista.

2. „**Družina**“. Je splošen verski list, ki ga izdajajo slovenski škofje. Izhaja štirinajstdnevno, navadno na 16 straneh časopisne oblike. Povprečna naklada 130.000 izvodov.

3. „**Ognjišče**“. Mladinski mesečnik, ki ga izdaja apostolska administracija za Slovensko Primorje. Izhaja na 66 straneh. Povprečna naklada 83.000 izvodov.

4. **Cerkev v sedanjem svetu**. Revija je pastoralnega značaja. Izdajajo jo slovenski škofje. Izhaja vsak drugi mesec v dvojni številki na 32 stra-

neh. Odgovorni urednik: dr. Stanko Lenič, glavni urednik: p. Miha Žužek D. J.

5. **Ostali periodični tisk**: „**Bogoslovni vestnik**“ izdaja Teološka fakulteta v Ljubljani dvakrat na leto v dvojnih zvezkih. „**Knjižice**“ z Rakovnika. „**Izbrana predavanja**“ za izobražence, izide v knjižicah, itd.

Slovensko Primorje

Apostolska administratura Slovensko primorje je razdeljena na 16 dekanij: Biljana, Cerčno, Črniče, Dekani, Dornberk, Idrija, Ilirska Bistrica-Trnovo, Kanal, Kobarid, Komen, Koper, Solkan-Miren, Postojna, Tolmin, Milič, Vipava.

Ljubljanska nadškofija

Nadškofija ima 6 arhidiakonotov, 19 dekanij in 292 župnij. V 1. arhidiakonatu spadata: dekanija Ljubljana mesto in dekanija Ljubljana okolica. — V 2. arhidiakonatu spadajo dekanije: Radovljica, Kranj in škofja Loka. — V 3. arhidiakonatu so de-

kanije: Kamnik, Domžale-Moravče, Litija, Zagorje ob Savi. — V 4. arhidiaconatu so dekanije Vrhnika, Cerknica, Ribnica, Kočevje. — V 5. arhidiaconatu so dekanije: Višnja gora, Žužemberk, Trebnje. — V 6. arhidiaconat pa spadajo dekanije: Leskovec, Novo mesto in Črnomelj.

Mariborska škofija

Je razdeljena na štiri naddekanate: 1. naddekanat Maribor ob desnem bregu, 2. naddekanat Maribor ob levem bregu, 3. naddekanat ob Savinji in 4. naddekanat ob Savi.

Duhovniki na Slovenskem

V ljubljanski nadškofiji, ki ima okrog 710.000 prebivalcev, deluje 477 duhovnikov, od teh je 329 škofijskih, 148 pa redovnih. V mariborski škofiji, ki ima 790.000 prebivalcev, je bilo 377 duhovnikov, 301 škofijskih in 76 redovnih. Slovensko Primorje pa šteje 225.000 ljudi. Duhovnikov je 181. škofijskih 161, redovnih pa dvajset.

Redovnice na Slovenskem

V Sloveniji je bilo 1. junija 1971 938 redovnic: v ljubljanski nadškofiji 651, v mariborski škofiji 165, v Primorju pa 122.

Škofijski bogoslovci

1. junija 1971 je imela ljubljanska nadškofija 137 bogoslovcev, mariborska 108, Slovensko Primorje pa 47. Skupno torej 292.

Redovniki na Slovenskem

1. Cistercijani (opatiya Stična): 8 duhovnikov, 2 bogoslovca, 9 bratov laikov, 1 novinec-laik.

2. Kartuzijani (Pleterje): 8 duhovnikov, 1 bogoslovec.

3. Franciškani: v Ljubljani, v Novem mestu, v Kamniku, na Brezjah, na Viču, pri Novi štifti, v šiški, za Bežigradom, v Mariboru, Nazarje, pri Sv. Trojici v Slov. goricah, Dobovi, v Novi Gorici, na Sveti gori pri Gorici, v Kopru, v Strunjanu.

4. Kapucini: Ljubljana-Štepanja vas, škofja Loka, Krško, Maribor, Celje, Ptuj, Stari trg, Vipavski križ, Kronberk.

5. Minoriti: Sostro, Ptuj, Sv. Vid pri Ptuju, Sv. Trojica v Halozah, Ptujška gora, Piran.

6. Dominikanci: Žalec.

7. Trapisti: 7 duhovnikov je razkropljenih po raznih župnijah.

8. Križniški red: 8 duhovnikov in 2 bogoslovca.

9. Jezuiti: Ljubljana-Dravljje, Borovnica, Maribor, Maribor-Sv. Magdalena, Maribor-Brezje.

10. Lazaristi: Ljubljana, Šmartno ob Savi. Sv. Jakob ob Savi, Celje, Miren pri Gorici.

11. Salezijanci: Ljubljana-Rakovnik, Ljubljana-Kodeljevo, Ljubljana-Moste, Ljubljana-Rudnik, Boštanj, Cerknica, Goriče, Grahovo, Koprivnik, Mokronog, šentrupert, škocjan-Bučka, Trstenik, želimlje, Dobrna, Dokleživje, Kapela, Razbor, Sevnica, Sv. Jošt-Velenje, Veržej, Zabukovje, Anharon, škofije-Plavje.

Svetovne novice

Mešane verske šole

Doslej je veljal odlok z dne 8. decembra 1957, ki je prepovedoval skupno vzgojo fantov in deklet v katoliških srednješolskih šolah. Ko so lansko leto zastopniki teh šol z vsega sveta vprašali papeža, če ta odlok še velja, je pristojna rimska kongregacija odgovorila, da so glede tega in drugih podobnih vprašanj vse katoliške vzgojne ustanove v vsem odvisne od krajevnega škofa in ne naravnost od Rima.

„Čisti zrak“ na Tirolskem

78.359 Tirolcev je podpisalo odprto pismo proti pornografiji pod geslom „čisti zrak“. Gibanje proti nesramežljivosti in spolzkosti v družbenih občilih se bo organiziralo in imelo stalni odbor v ta namen.

Zapuščen zaradi „Zapuščenih ljudi“

Frančiškan Cosmos Desmond je bil obsojen na pet let hišnega zapo-

ra. Enkrat na teden se mora javiti na policiji in ne sme nikdar zapustiti svojega stanovanja od 6 zvečer do 7 zjutraj. Obiščejo ga lahko samo starši in zdravnik. Kazen je maščevanje za knjigo „Zapuščeni ljudje“, v kateri je opisal nečloveške razmere, v kakršnih živijo črnici iz rodu Bantu.

Vera v madžarskem radiu

Madžarska radiooddajna postaja je začela prenašati vrsto predavanj pod naslovom „Kaj je sv. pismo?“ Pri oddajah sodelujejo tudi teološki profesorji.

Žalostna skromnost

Moskovskij pravoslavni patriarhat je izdal molitvenik na 192 straneh. Knjižica vsebuje razne molitve, bogoslužne pesmi in navodila za vernike. Podobno knjižico so izdali v manjši nakladi leta 1955. Žalostno je to, da izdaje patriarhata izhajajo v

tako skromnih nakladah in z veliko zamudo. Bog ve, kje je krivda, pa tudi prizadeti ljudje vedo, kje je!

Koliko je nepismenih?

Za letošnji svetovni dan nepismenosti je sv. oče poslal direktorju UNESCO poslanico, v kateri je izrazil pripravljenost Cerkve za pomoč pri zmanjšanju nepismenosti. Sedaj je na svetu približno 800 milijonov nepismenih, od teh največ v Aziji, Afriki in Južni Ameriki.

Povabilo metodistov

Meseca avgusta so imeli metodisti vsega sveta konferenco v mestu Denver (ZDA). Povabili so tudi predsednika papeškega tajništva za edinost kristjanov, kardinala Willebrandsa. To potrjuje, da so se zelo zboljšali odnosi med metodisti in katoliško Cerkvijo.

Smrt znanstvenika

V visoki starosti je umrl svetovno znani profesor naravnega prava na lovanjski univerzi sociolog Jacques Leclercq. Bil je predhodnik in eden vodilnih duhov na vatikanskem koncilu. Bil je plodovit pisatelj in svetovalec bruseljskega kardinala Suenensa.

Smrt puščavnika

V samostanu Marijinega vnebovzvetja v Odesi je umrl 94-letni puščavnik, „starec“ Joazaf, kot so ga imenovali. V noviciat puščavnikov je vstopil že leta 1892 s 16 leti. Pozneje je bil v raznih redovnih sku-

pinah po Ukrajini. Od leta 1947 dalje je vodil obnovljeni samostan v Odesi.

Neposvečeni bogoslovci

Splošni pregled na avstrijskih fakultetah kaže, da vedno bolj raste število slušateljev teoloških fakultet v primerjavi z ostalimi. A obenem pa pada število tistih, ki doštudirajo bogoslovje, a ne pristopijo k mašniškemu posvečenju.

Katoliška univerza na Formozi

Katoliška kitajska univerza Fujen na Formozi ima 4715 slušateljev in 509 profesorjev, docentov in drugih predavateljev. Ustanovili so jo potem, ko je komunistična Kitajska razpustila pekinško univerzo iz Stey-la. Vodijo jo sedaj deloma misijonarji iz Steyla, deloma jezuiti in deloma tudi škofijski duhovniki.

Slovenci po svetu

Računajo, da živi danes po svetu nad 500.000 Slovencev: v Severni Ameriki 380.000 (350.000 v ZDA in 30.000 v Kanadi), v Južni Ameriki 39.000, v Avstraliji 22.000, po Evropi pa nad 100.000.

Medškofijski sveti

1. Slovenski medškofijski liturgično svet (dr. Lenič); 2. Slovenski medškofijski pastoralni svet (dr. Fajdiga); 3. Slovenski medškofijski katehetski svet (Albert Metlikovec); 4. Slovenski ekumenski svet (dr. Grmič); 5. Slovenska izseljenska komisija (dr. Lenič).

1971

duhovno življenje la vida espiritual

UVODNIK	Srečen božič!	641
SODOBNA VPRAŠANJA	Problemi holandskega katekizma	657
	Dialog v dokumentih zadnjega koncila	675
IZ ŽIVLJENJA CERKVE	Mednarodni izseljenski kongres v Rimu	642
	Oče Kolbe, junak 20. stoletja	644
	Kardinal Mindszenty na svobodi	650
RAZNO	Poromal sem v Sveto deželo	658
	Film: Hugo in Jožica	664
	Župnik Milan Povše o svoji župniji	666
LITERATURA	Potj in srečanja	669
ZA MLADINO	Dnevnik mladeniča iz Prena	679
	Moja zgodba	682
ROMAN	Ribičeve sandale	685
NOVICE	Med nami v Argentini	693
	Novice iz Slovenije	696
	Svetovne novice	698

Leto XXXVIII
Številka 12

Decembre 1971
Diciembre 1971

„Duhovno življenje“

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

Registro de la Propiedad Intelectual No. 843.966.

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina.

Poverjeniki:

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzutta 18, Gorzia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

Naročnina:

Celotna naročnina v Argentini in obmejnih državah znaša pesov 34.—; v ZDA in Kanadi 7 dolarjev; v Avstriji 125 šilingov; v Italiji 2.800 lir; drugje protivrednost dolarja.

Denarna nakazila na naslov:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.

NASLOVNA STRAN „Duhovnega življenja“ in „Božjih stezic“ ter stalna zaglavja: Jožejka Debeljak Žakljeva.

